

Redakcija in upravnica:
Maribor, Koroška ulica 5.

„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vanj dan od 11.—12. ure popold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Redakcijska lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila
se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
ailih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 11.

Maribor, dne 27. januarja 1911.

Letnik III.

Boj žganju!

(Slovenci, po koncu! Sovragu ljudstva smrt!)

Dolgo časa že gledamo, kako prešerno šari in strahotno gospodari v tej naši z vinom blagoslovljeni deželi štajerski ostudni, nesrečni šnops, s katerim nas osrečujejo nemški kulturonosci. Ti naši zakleti sovragi najprej naše ljudstvo zalivajo s to čobodro, jo zastrupljajo in izmozgavajo, je ž njim posurovljujejo in zdvijajo, potem se nam pa rogajo in očitajo našemu narodu surovost in podivjanost, katero so sami zakrivali. Celo v državnem zboru so nam vrgli to v obraz — takorekoč vpričo cele Avstrije.

Dovolj nam je tega! Če bi nas že nesreča, v katero se potaplja naše ljudstvo vsled žganjepitja, ne dvignila, naša narodna čast — ko nas hočejo svetu predstaviti kot narod pobijalcev — nam velevala, da se zganemo, da se dvignemo, in da boj odločen, boj vsestranski in vstrajen napovemo tistemu, ki ima vse to na vesti — strupenemu žganju!

Začetek, prvi korak, je storjen.

Včeraj v četrtek dne 26. januarja je bil v Ptuj zaupni posvetovalni shod (po par. 2 zborovalne postave) uglednih in vodilnih mož ptujskega in ormoškega okraja. Predmet posvetovanja je bil: Kako začeti in voditi odločno akcijo zoper toliko razpaseno žganjarjenje — zlasti v ptujskem in ormoškem okraju. Shod je sklical Krščansko-socialna zveza za Štajersko. Vršil se je v minoritskem poslopju, v prostorih ondote posojilnice in pričel ob 10. uri popoldne. Iz Maribora sta prišla kot zastopnika Krščansko-socialne zveze gospoda profesorja dr. H o h n j e c in dr. K o v a č i č, iz Ljubljane pa je prišel, naprošen od iste Krščansko-socialne zveze, vodja treznostnega gibanja, gospod Janez K a l a n, ki je imel pri tej priliki tudi v Mariboru troje tozadevnih predavanj: v bogoslovju, v semenišču in na krčevinski šoli.

Udeležba na shodu je bila povoljna. Prišlo je 23 duhovnikov, nekaj gospodov županov in veliko drugih uglednih ter razumnih mož in mladeničev iz obeh okrajev. Shod je otvoril gospod profesor dr. H o h n j e c, ki je bil izvoljen tudi za predsednika shoda. Predsednik je povdarjal, kako vlada zdatno in strogo zaukazuje varnostne naprave in skrbi za vsa-

ko živinče, da se ne pokonča, temu, da se ljudje s pijačo trumoma uničujejo, pa sama roko drži in vrata odpira.

Nato je gospod referent iz Ljubljane v enournem govoru razlagal potrebo boja zoper žganjepitje; in dasi sam popoln abstinent, zavzemal stališče nasproti pijači, katero lahko vsak pameten človek podpiše. Žganje, je rekel, domačemu vinskemu pridelku škoduje, in čudom se je čuditi, da se toliko žganja pije v kraju, ki toliko dobrega vina pridelava. Tudi pivo piti v vinskih krajih je malo umestno. Tembolj ker sta žganje in pivo večinoma ali pa celo izključno tuj fabrikat, s katerim zalivajo naše ljudstvo naši narodni nasprotniki, mi jim pa za to vsako leto mečemo milijone, da nas potem toliko lažje tlačijo! Ko bi naši ljudje pili le vino in sicer samo ono vino, ki ga domača zemlja pridelava, vsemu drugemu pa, zlasti vsemu šnopsu, se popolnoma odpovedali, mi bi bili lahko zadovoljni in naše abstenenčno gibanje bi obhajalo svoje zmagovalstvo. Kdaj se bodo naši ljudje toliko zmodrili, da ne bodo več redili gada na svojih prsih ter metali svojih borih krajecarjev v malho ljudem, ki bi nas najrajši v žlici vode vtopili! — Nekaj ppolnih abstinentov pa je seveda potreba, in ti naj bi bili propagatorji in apostoli treznosti. Seveda čim več jih bo, tem hitreje bo šlo delo treznosti izpod rok. — Pokazal in dokazal je, kako ogromno škodo povzroča nezmerno pijančevanje, posebno še žganjepitje, našemu ljudstvu v vsakem oziru, v verskem, narodnem, pravem, gmojnem in zdravstvenem; da je ni stvari, ki bi mu prizadevala toliko hudega kakor ta. — Delo zoper tega silovitega sovražnika ne bo lahko; toda nikar se ne udajati pesimizmu, malosrčnosti, kakor da bi se nič ne dalo doseči. To je kratkomalo neresnično! Kjer se kaj dela, tam se tudi kaj stori! Naenkrat ne bo bolje; polagoma se bodo delali boljši časi, če se bo storilo vse, kar je mogoče in delalo vstrajno. Če ni mogoče rešiti vseh starih pijancev, vsaj mladi rod si vzgojimo trezen! Port-Artur ni padel Japoncem v roke en dan; pa niso odjenjali in poskušali so vse. Tudi šnopsarska trdnjava v Ptuj mora pasti!

Nato je našteval sredstva v tem boju. Sredstva so dvojna: 1. delo potom postav in gosposke, 2. sistematično in organizatorično delo med ljudstvom.

Debate, ki se je nato razvila, so se udeležili gospodje dr. Kovačič, župnik in poslanec Ozmeč, župnik Bratušek, kaplan Zorko, P. Alfonz Svet, kaplan Jager in Fr. Brenčič. Sprožila se je marsikaka dobra misel. Glavna pritožba pa je bila ta, da oblastva brez vse potrebe, brez mere in meje, vkljub ugovorom občin, dovoljujejo vedno nove koncesije — posebno rade nemškutarjem.

Naj slede resolucije ali sklepi posvetovalnega shoda:

1. Štajerski Slovenci vseh okrajev brez razločka se pozivajo na odločen, vzajemen in vstrajen boj zoper žganjepitje. Akcija naj se začne p q vsem slovenskem delu dežele in brez odlašanja!

2. Slovenski klub državnih poslancev na Dunaju se naprosi, naj z vsemi močmi skuša, da državna zbornica sprejme in sklene postavu zoper pijančevanje.

3. Naši štajerski slovenski deželni poslanci se prosijo, da z isto energijo, s katero se vrlo bore za naše narodne pravice, nastopijo nasproti cesarskemu namestništvu v Gradcu zoper podeljevanje novih gostilniških in zlasti žganjarskih koncesij. Nobene nove žganjarne več, ker je itak dežela ž njimi že davno prenasajena! Pač pa obstoječe koncesije ob vsaki dani priliki odtegniti in krčiti, da se zmanjšajo na čim manjše število, ker so le v pogubo ljudstvu.

4. Županstva in občinski zastopi se prosijo in pozivljajo, da se z vsemi močmi protivijo vsaki novi žganjarni.

5. Županstva, občinski zastopi, pa tudi drugi se pozivljajo, naj strogo pazijo, da se vsaj obstoječe določbe in postave glede točenja opojnih pijač natančno izpolnjujejo. (Ljubljansko društvo „Abstinent“ bo izdalo zbirko teh postav in določb.) Vsak prestopek naj se naznani in ovadi!

6. V Mariboru se osnuje osrednji tozadevni organ za slovenski Štajer, posebni odsek v Slovenski krščansko-socialni zvezi. Ta vodi vso akcijo v glavnem, na njega se pošiljajo pritožbe zoper podeljevanje novih koncesij, in zoper vse prestopke glede točenja pijač, da jih potem predloži pristojni oblasti in zahteva remedure.

7. Ljudstvo naj se pogostokrat in vzajemno opominja in svari pred žganjepitjem.

PODLISTEK.

Pred podobo Pomočnice.

(Konec.)

„Slišiš? — Mi daš ali ne? — Denar! Takoj!“ In je stegnil desnico, z levico se pa oprijel peči, da se zopet ni zgrudil na tla.

Brigitine oči so ga pogledale z očitajočo bolestjo, tako milo.

„Iz ljubezni do mene, do tvojih otrok, Karl, ne hodi!“

„Denar sem, ti rečem!“

„Vzemi, nimam drugega —“

In mu je pri teh besedah vrgla v roko nekaj vinarjev.

Karl je pohlepno pogledal, preštel je in divje zavpil:

„Deset soldov, haha, deset soldov! Pogini s svojo beračijo!“

In jih je jezno treščil v Brigito, da so se katalikali naokrog.

Prijateljta sta se utrudila s čakanjem. Približala sta se in pridrla v sobo.

„O, kakšno bogastvo! Kar po tleh se valja denar. In ti, ali ne prideš? Aha, razumeva te je vjela žena, je-li? Jetnik, haha!“

Nesrečni Brigiti je zavrelo v srce. Od jeze je drhtela, od srda do onih vzročiteljev njene nesreče, in ni mogla prikriti srčnega ognja:

„Proč, nesrečneža, proč od tu, pijanca, tolovaja, pohujšljiveca mojega Karla, morileca moje družine, mojih ljubih dveh otrok! — Pijanca grda, proč od tukaj!“

„Proč od tukaj?“ je ponovil zanišljivo Karl in udaril po bledem Brigitinem obličju, da je zajejala in zaihtela glasno.

Ob grmškem smehu dveh tovarišev, ob divjem vpitju in hrušču sta se zbudila mala otroka in sta

prestrašeno pritekla k materi prav v trenutku, ko je oče udaril mater.

„Oh, hudobni ata!“ sta javkala nedolžna otroka, „kako grd, hudoben je!“

In sta se stiskala k jokajoči materi. Ta je prišla Klarico in jo z bolestnim glasom pomolila svojemu možu:

„Bij!“ je viknila, „bij tudi ti dve ubogi bitji — na, bij jih, če te ni sram! Če moriš mater“, je nadaljevala s tresočim glasom, „zakaj teh dveh stvaric ne upaš umoriti?“

„Grdi ata —“ sta ponavljala otroka in se tresla pred zlobnim očetom.

Karl je ostal kakor okamnel. Zdelo se je, da je zmeril grozovitost svojega početja. Težko je dihal in nemirno gledal Brigito, otroka —

„Pusti jih vpiti!“ sikne eden tovarišev.

„Zbeži pred strelo!“ reče drugi.

In sta prišla Karla in ga odpeljala.

V gostilni je Karl govoril malo. Bil je zamišljen. Kozarec vina je ostal poln na mizi; ni mogel piti. Tovariša sta se trudila, da bi pregnala njegovo otožnost, a nič —

„Hudobni ata, grdi ata!“ —

Kak čuden vtisk so mu napravile te besede nežnih otrok, ki jih je ljubil! Nemir mu je glodal v duši in mračil obličje. Žalost je tičala v njegovem glasu, zrla je iz njegovih oči, na čelu mu je risala temne poteze, trepetala je po vsem obličju —

To noč je prebil v gostilni. Zaspal je za mizo, sam ni vedel, kdaj in kako. Na tistem je prišlo spanje in ga položilo na klop in mu zaprlo trdo oči in zaporilo spomin, da ga gostilničar ni mogel po konci spraviti.

„Pa spi!“ je zamrmral nevoljno, ko so pivci izpraznili sobo, pozno v noči, ko je že trkala polnoč na uro.

Bi li mogla počiti uboga Brigita po takih trenotkih?

Položila je otroka, legla tudi ona, da ju je umirila, in ko sta zatisnila oči in zaspala, je še jokala in molila in v strahu pričakovala Karla, svojega Karla, a zastonj.

O jutranjem svitu je z gorkim poljubom vzbudila Tončka in Klarico, draga otroka.

„Ali še jokate, mama?“ je vprašal Tonček.

„Kje je ata?“ je vprašala Klarica.

Pred Marijino podobo je brlela luč, ki jo je malo poprej prižgala Brigita. Pokleknila so. Brigita ni mogla zadušiti solz. Videč jokajočo mater, so tudi v očeh nedolžnih otrok zabliščale solze. Vsi so jokali.

„Nikar ne jokajta, ljuba otroka moja! Molita z menoj!“

Roke nedolžnih bitij so se sklenile med rokami žalostne matere.

„Tolažnica žalostnih, pomagaj! — Pomoč kristjanov! — Hudobneži so oropali očeta. — Bil je dober, postal je hudoben in nas ne ljubi — A mi ga še ljubimo! — Spreobrne ga, o Pomočnica!“

Brigita je utihnila s povešeno glavo, z rokami na prsih, globoko zamišljena.

„Marija, ne pusti jokati naši dobri mami“, je vzdihnila Klarica in se oklenila matere.

Karl je stal pred vrati. Srce mu je pokalo. Ob pogledu na žalostno družino, klečečo pred podobo nebes Kraljice, ni mogel krotiti srčnega ginjenja. Tekel je k svojim nesrečnim.

„Ne — nič več — nič več!“ je vskliknil. Otroka sta viknila in se stisnila k materi od strahu pred očetom. Brigita je skočila pokoncu.

„Nič več, nič več, Brigita moja!“ je ponovil Karl in razprostrl roki.

Brigita se mu je vrgla na prsi, ga oklenila okrog vratu in ihtela. Ginjenje ji je zaprlo mahoma glas.

„Odpusti mi, Brigita! Nikoli več ne bo tako!“

Otroka sta prestrašeno-veselo gledala prizor. Marija se je pa ob blesketanju lučice ljubeznivo nasmehnila.

Ena družina je bila zopet osrečena — — —

8. Ljudstvo naj se sistematično vzgaja k treznosti in v ta namen primerno organizira. Zeleti je, da se po vseh župnijah vpelje od preč. knezoškofijstva odobrena družba treznosti sv. Janeza Krstnika.

9. Vsaka družba, da ne pride vse delo na duhovnika, naj bi imela svoj agitacijski odbor na strani. Ta naj duhovniku pomaga in nabira nove ude, agitira in ob enem nadzira, če se postave in določbe glede točenja opojnih pijač izpolnjujejo. Sestavi naj se ta agitacijski odbor iz za to vnetih udov Marijinih družb in izobraževalnih društev (mladeniških in dekliskih zvez). Isti namen dosega tozadevni odseki po društvih. Ti odseki, kjer obstoje, naj tvorijo ta agitacijski odbor.

10. Prav posebno naj se k treznosti in zdržnosti navajajo že šolski otroci. Po vseh šolah naj se otroci o tem poučujejo, k temu v nemajo in vspodbujajo. Začne naj se že z drugim šolskim letom. Otrokom naj se dajo primerne podobice, da jih spominjajo njihove obljube. (Izdalo se bo posebno navodilo za to in mal tozadevni katekizem.)

11. Vsi naši slovenski štajerski časniki naj posveto pozornost temu vprašanju, da ljudstvo poučujejo in dramijo k temu delu.

12. Društva naj prirejajo protialkoholna predavanja. Tudi vsi politični shodi naj se bavijo s tem vprašanjem, ki globoko sega v politiko.

13. Sestavi naj se statistika o žganjarstvu na štajerskem. Veliko preveč gostiln in žganjarn imamo, s številom žganjarn raste tudi število zločinov.

14. Ustanavljajo in priporočajo naj se Čebelice in hranilnice, da mladi ljudje vanje nosijo, ne pa zapijejo svoj zaslužek.

15. Priporočajo se protialkoholni spisi, knjige in časniki, zlasti „Sveta vojska“ (1 izvod 40 vin., 10 izvodov po 30 vin., 100 izvodov po 20 vin.) in slovensko protialkoholno glasilo „Zlata doba.“ Vsak izobraženec in društvo naj bi imelo vsaj po en izvod. (Dobiva in naroča se oboje v Ljubljani.)

16. Podobni shodi kakor danes v Ptuj, naj se napravljajo tudi po drugih okrajih, ker je potreba povsod.

Zborovalci so bili vsi soglasnega mnenja o nujni potrebi tega boja in navedenih sklepov. Z iskreno željo, da bi sklepi ne ostali samo na papirju in da bi bil današnji dan začetek nove velike protizganjske akcije, so se zadovoljni z lepo uspelim shodom poslovili in razšli.

Če se bo tako od vseh strani in povsod prišlo, ni dvoma, da se bo trdnjava šnopsa jela majati. Slovenci, pokonci! Sovragu ljudstva smrt, narodu samemu lepše življenje!

Jugoslovanski poslanci.

Dunaj, 27. januarja.

Vseučilišni klub je imel včeraj, dne 26. t. m. sejo, v katerem so zastopniki kluba Povše, Dulbič in Ploj poročali o pogajanjih z vlado. Klub je soglasno sklenil, da so koncesije vlade nezadostne in da vsled tega vstaja klub pri svojih starih zahtevah, katere je objavil vladi že meseca junija lanskega leta.

Obenem je klub soglasno sklenil, da se prepuča nadaljna taktika v parlamentu zaradi vladinega stališča glede vseučilišnega vprašanja vsakemu posameznemu klubu. To pa zaradi tega, ker so vsi navzoči člani Zveze južnih Slovanov in Slovenskega kluba se prepričali, da se je od strani Ploja, Trešiča, Ivčeviča in Bianchinija lani postopalo proti soglasno sklenjeni taktiki Vseučilišnega kluba, in da se je zaradi obstrukcije napadalo neutemeljeno Slovenski klub in osebiti njenega načelnika dr. Susteršiča.

Ko se je sklenila lanske leto obstrukcija, je šel Ploj še z enim članom svojega kluba k Bienertu, ter mu izjavil, da so glasovali le vsled terorizma za obstrukcijo. V dobi obstrukcije so morali nositi vse breme člani Slovenskega kluba, dočim sta Ploj in Vuković že naprej izjavila v Vseučilišnem klubu, da ne moreta fizično izvajati obstrukcije, a kljub pozivu ni sta hotela odstopiti svojih mest sposobnejšim članom. Vrh tega se je ves čas obstrukcije od gotove strani zahrbtno intrigiralo proti obstrukciji in so se izdajale tudi taktične skrivnosti nasprotnikom.

Takoj po zaključenem zasedanju lanske poletje je Ploju blizu stoječe časopisje pisalo dvomno o obstrukciji. Dr. Trešič, Bianchini in Ivčevič so v govorih in listih odkrito nastopili proti obstrukciji, za katero so v Vseučilišnem klubu sami glasovali.

Lani je imela še Zveza južnih Slovanov večino v Vseučilišnem klubu, a kljub temu so se dogajale take prikazni skrajne nediscipline. Sedaj ima Slovenski klub večino v Vseučilišnem klubu, in sedaj bi v resnici z brutalno silo večine lahko teroriziral Plojev klub. Toda tega noče, vsled tega je prepustil prosto pot za taktično postopanje Plojevemu klubu. Ta sedaj lahko sklene kar hoče, a nosi naj tudi sam vso odgovornost za svojo taktiko. Tudi člani Plojevega kluba so priznali to lojalnost in soglasno glasovali za predlog, da si vsak klub sam prosto določa svojo taktiko.

Vseučilišni klub vsled tega ni razbit, izločena so le taktična vprašanja. Če se pokaže, da je glavna smer taktike obeh klubov paralelna, in da Slovenski klub lahko zaupa v odkritosrčnost Plojevega kluba, potem se bo tudi zgodilo, da se bo tudi taktika v Vseučilišnem klubu skupno posvetovala in določala.

Vlada je odposlancem Vseučilišnega kluba glede vseučilišnih zahtev dala popolnoma nezanesljiva pojasnila. Namesto dopolnilnih izpitov za frekventante zagrebške univerze bo vpeljala položitev zadnjih dveh državnih izpitov pred posebno komisijo v Zadru. Slovenske docente v Zagrebu bi morda dopustila, a ne slovenskih dijakov. O vseučilišču v Ljubljani se je odklonila vsaka izjava. Sploh pa tudi za vse te obljube noče prevzeti nobene obveznosti.

To stališče vlade bi zahtevalo odločen odpor proti vladi. Tega Plojev klub noče, in zato je prognoza za bodočnost izredno slaba. Razmere se pa ne bodo prej izboljšale, dokler ne bodo imeli Jugoslovani na Dunaju poslancev, ki bodo popolnoma neodvisni od vlade in ne bodo tamkaj zasledovali samo svoje uradniške karijere, ampak se tudi bojevali za idealne zahteve svojega ljudstva.

Celjska liberalna tiskarna.

Dne 25. t. m. je celjski mestni urad kot politična oblast dal zapreti (je že zopet odprta. Op. ur.) Zvezno tiskarno in Zvezno trgovino, ki sta last liberalne Zveze slovenskih posojilnic v Celju. Kako je prišlo do tega? Svoj čas so prvaki v Celju ustanovili Zvezo slovenskih posojilnic, ki je dala zidati Zvezno tiskarno in odprla papirno trgovino. Denar za ta podjetja so dale posojilnice (kakih 37) — članice te zveze v obliki deležev. Ti deleži so za večino teh posojilnic članice neodpovedljivi, le nekatere bolj zvite so rekle,

da neodpovedljivih deležev ne dajo, n. pr. dr. Jurtelova ptujška posojilnica. Dokler so prvaki vodili ta podjetja, in sicer ni vzorno gospodarilo, vendar posojilnice članice niso imele posebne škode. Vse drugače pa je prišlo, ko so se polastili te Zveze in teh podjetij mladini-generalni. Ti mladini so ustanovili med seboj najprej Narodno založbo, ki bi naj izdajala „narodne“ liste, dnevnik, letake, lepake itd. Toda „Nar. Dnevnik“ jih je pokopal namah v grozen deficit, stroški za letake ob času volitev so jim narasli čez glavo. Kaj storijo zdaj zvite butice? Aj, si mislijo, zakaj bi mi „Narodni založniki“ iz svojega žepa plačevali deficit „Nar. Dnevnika“ in stroške brezumne agitacije, saj imajo posojilnice dovolj denarja.

In res! Polastili so se Zveze slovenskih posojilnic, vrgli prvake iz Zveze vun ter začeli sami gospodariti? Šlo se je le zato, da se s pomočjo Zveze pokrije deficit, ki so ga naredili „Narodni založniki“. Zato so vzeli „Narodni Dnevnik“ v režijo in riziko Zveze slovenskih posojilnic, ter odpisali že na obnem zboru za leto 1909. velike svote od deležev posojilnic članic, da pokrijejo velikanski deficit. S tem seveda posojilnice članice niso bile zadovoljne, zlasti tiste ne, ki so jih vodili možje katoliško-narodnega prepričanja. Teh 12 katoliško-narodnih posojilnic je tudi izstopilo od celjske Zadrzne Zveze in pristopilo k Zadrzni zvezi v Ljubljani. Rade bi imele tudi od celjske Zveze one, zdaj že zmanjšane deleže nazaj. Toda niso mogle dobiti, ker so jim nekaj diktirali „neodpovedljive“ deleže, le dr. Jurtela je srečno še rešil odpovedljiv delež ptujške liberalne posojilnice. Toda omenjene katoliško-narodne posojilnice so izjavile, da pod nobenim pogojem ne plačujejo več deficita liberalnih listov, in se bodo priložile proti temu, če se jih v to sili. Mladini-generalni res teh posojilnic niso izpustili iz svojih krempljev. Katoliško-narodne posojilnice so se postavile na stališče, da je Zveza slovenskih posojilnic prekoračila svoj delokrog s tem, da je vzela v lastno režijo in riziko „Narodni Dnevnik“, naj se „N. Dnevnik“ izpusti iz Zveze, naj ga plačujejo mladini-generalni Narodne založbe, tako, da ostanejo deleži posojilnic nedotaknjeni. A mladini so na obnem zboru decembra 1910 kljub temu zopet hoteli odpisati deležem velikanske svote, da bi pokrili svoje deficite. Katoliško-narodne posojilnice so vložile pritožbo na trgovinsko ministrstvo po svojem pravnem zastopniku dr. Benkoviču.

Kako je trgovinsko ministrstvo razsodilo, in kaj se misli s tem doseči, da je zaprla politična oblast liberalno tiskarno in trgovino, nam v trenutku še ni znano. Vsekako pa so vsega tega poloma krivi mladini-generalni. Če so hoteli imeti svoje liste, da bi „delali“ ljudsko voljo, dobro. A naj bi jih tudi sami plačevali. Ta bi bila lepa, da bi katoliško-narodne posojilnice morale plačevati liberalne liste, s katerimi so jih ti neusmiljeno napadali! Pomisliti je le treba na primer, kako je ravno „Narodni Dnevnik“ škodoval s svojim pisarjenjem ob polomu koroške „Central-Kasse“ koroškim posojilnicam s tem, da jih je spraviljal v zvezo s tem nemškim polomom. In zdaj bi te koroške katoliško-narodne posojilnice naj plačevale „Nar. Dnevnik“? In recimo, da bi plačale, kaj bi se pa čez nekaj časa zgodilo? Celjski liberalci bi pisali: Glejte, te „klerikalne“ posojilnice so v krizi, ker so izgubile toliko na deležih pri plačevanju „Narodnega Dnevnika“! Da bi si kdo redil na lastnih prsih gada, ki bi ga tako dolgo pikal, dokler ga ne uniči, to pa vendar ne gre. Povrh tega bi naj pa plačevale liberalne deficite kat. narodne posojilnice, liberalne, n. pr. ptujška, pa bi si naj lepo v nedolžnosti umile roke! Na-

Stari Mongilet.

(Iz francoskega.)

Stari Mongilet je bil v našem uradu pravi tip. Dober človek, kakor dober član. Postaral se je v svoji službi, a v celem svojem življenju ni bil izven Pariza, kakor samo jedenkrat.

Zadnje dni meseca julija smo se vsako nedeljo razgubili po okolici Pariza, kjer smo se šetali in pa valjali po zeleni travi in kopali v vodi.

Asnieres, Argenteuil, Chaton, Bougival, Maisons, Poissy so bila mesta, izmed kojih si je vsak izbral po jedno, kjer se je prav zabaval.

Stari Mongilet reče:

— Ei, vi! Baš vam je lepa ta vaša okolica!

A mi ga vprašamo:

— Ali se vi, Mongilet, nikdar ne sprehajate?

— Pardon! Sprehajam se, ali v omnibusu. Ko se dobro najem, vzamem v roke obris Pariza in pa kašipot za ceste, koder vozi omnibus, in odprem svoj dežnik ter se tako vozim. In gledam — gledam raznoterosti — več kakor vi. Poznam jaz svoj Pariz, bolje nego drugi. Kaj se tu vse vidi — tega si še misliti ne moreš! Ko opaziš kakega možaka, ki je razširil usta ter kriči, takoj pomisliš, kako se prepričajo, in počil bi od smeha, ko vidiš brivca, kako li gleda na ulico, a gospod, katerega brije, sedi ves bel. Potem se pošališ s cvetličarkami, seveda samo z očmi, ker ni časa iti z voza. Ah, kaj se more vse videti — kakor v gledališču. Boga mi, nikakor bi ne hotel svojega sprehoda zamenjati z vašimi neumnimi burkami po šumah!

Ko mi je to povedal, sem rekel:

— Poskušajte, Mongilet, pridite samo enkrat na polje, pa bodele videli.

On odvrne:

— Bil sem enkrat pred dvajsetimi leti, ali bogme, več ne grem!

— Kako je bilo o, Mongilet?

— No, hočete, da vam pripovedujem. Bilo je tako. Gotovo ste poznali Boivina, bivšega podupravitelja, katerega smo klicali Boileau?

— Da, da, poznali smo ga, poznali!

— On je bil z menoj v uradu. Imel je hišo v Colombesu in me je vedno silil, da grem enkrat z njim. Vedno mi je pravil:

— Pojdi, prijatelj! Videl boš, kako izbornost se bomo zabavali!

Naposled sem se vdal, jaz bedak, in sem se peljal neko nedeljo k njemu.

Pridem v neko selo, nekako poljsko selo, kjer se ne vidi nič kaj posebnega. Naposled najdem stara, lesena vrata in nad njimi zvonec.

Pozvonim. — Dolgo sem čakal, predno se otvorijo.

Ali veste, kdo mi je odprl? Na prvi pogled nisem mogel videti, je li to žena ali opica? Bil je ta stvor star, zguban in oblečen v staro rjuho, vso zamazano.

V laseh je imela perje in gledala me je, kakor bi me hotela požreti. Vpraša me:

— Koga iščete?

— Gospoda Boivina.

— Ali kaj hočete vi z njim, z gospodom Boivinom?

Ni mi bilo ljubo, ko me je jela ta osa tako izpraševati. Zašepečem:

— Ta — on me čaka —

— A to ste vi, ki ste prišli na obisk?

Komaj sem izgovoril:

— Jaz.

Ona se obrne h koči in z besnim glasom nato vikne:

— Boivin, evo to „tega tvojega!“

To je bila žena mojega prijatelja.

Mali Boivin se takoj pojavi na pragu. Imel je hlače od platna, vse pokrite s plevami in z masnim klobukom.

Ko smo si posegli v roke, me odvede v nekak prostor, kojega je imenoval „vrt.“

Bil je to prostorček zemlje, velik kakor žepni robec, ves obdan od hišnih zidov in to s tako visokimi stenami, da je solnce le nekaj ur na dan tje kaj sijalo.

Ali v tem „vrtu“ je bilo vroče, kakor v peklju, ker se je vsa vročina zbirala v tem prostoru. Tu je tužno rastle nekoliko sirotic, ivanjskih rož in nekoliko drugih cvetov.

— Tu nimamo lesa — reče mi Boivin — ali mesto njega je to zidovje. Tu je dovolj hlada, kakor v kaki senci v gozdu.

Nato me zgrabi za gumb na suknji in mi reče tiho:

— Daj, stori mi to ljubav. Videl si mojo „babo“, potem veš, da z njo ni dobro imeti opravila. Vedoč, da sem te danes pozval v goste, mi je dala to čisto obleko — če jo zamažem, bilo bi hudo! Jaz sem mislil na tebe, da te poprosim, da mi malo zaliješ moje cvetje.

Privolim. Slečem suknjo, zasuknem rokave in začnem pumpati vodo iz neke sesalke. A ta sesalka je puhala, piskala, ropotala, kakor kak bolnik. Minilo je deset minut, preden sem dobil toliko vode, da sem lahko zalival.

Boivin mi je kazal, kje naj zalivam.

— Tukaj — zalij ta cvet — še malo! — Dovolj

— Sedaj tu —

Škopilnica je bila potrta in iz nje je teklo, da so moje noge dobile več vode, kakor pa vse cvetje. Moje premočene hlače so se napele in se oprilemale blata. In dvajsetkrat sem pumpal.

Potil sem se pri sesalki.

Ko sem hotel prestat, da si oddahnem, me je Boivin pograbil za roko in prosil:

— Še eno škopilnico — samo jedno še — pa bo dovolj!

(Konec prih.)

rodni dnevnikarji naj le lepo sami plačujejo svoj polom. Zveza slovenskih posojilnic pa naj vodi Zvezna podjetja tako, kakor od začetka, ko so se dali deleži, in ne bo potrebno, da jih oblast zapira.

Dostavek. Zvezna tiskarna in trgovina sta bili zaprti v sredo, dne 25. t. m. od 10. ure predpoldne skozi celi dan. V četrtek, dne 26. t. m. ob 9. uri je bilo vse že zopet odprto.

Glasovi iz kat. Francoske.

Prejšnja „Corrispondenza Romana“, ki je zdaj spremenila svoje ime v „Correspondance de Rome“, in je sedaj pisana v francoskem jeziku, se bavi skoro izključno samo s francoskimi razmerami. Pred par dnevi je obelodanila pregled o religioznih odnosih na Francoskem koncem leta 1910, ki je vrlo zanimiv. V poročilu se glasi med drugim:

Od leta 1909, ki je bilo posvečeno Devici Orleanski, se je krepko dvignila katoliška zavest in francoski katoliki so razvili v letu 1910 sicer tiho, toda vstrajno delavnost. Posebno se je okrepil temelj vsake katoliške organizacije, versko prepričanje, „sentire cum Ecclesia.“ Modernizem seveda še ni premagan; a to se tudi še ni moglo zgoditi, ker je modernizem duševno stanje, ki se korakoma razvija in konsoliduje in se radi tega tudi ne more drugače kakor polagoma izkoreniniti. Dejstvo pa je: modernizem je razkrinkan in boj proti njemu postaja od dne do dne odločnejši in uspešnejši. Pa tudi liberalizem (kakor ga umejo Francozi) zgubava vedno bolj na terenu. Katoliki, ki so se poprej radi krasili z epitetom „liberalen“, so uvideli, da je to Nessonov plašč, ki ga morajo vreči od sebe. Vseposvods se širi radostni pojav odkritega in popolnega priznanja katolicizma. Krogi, od katerih se prej ni pričakovalo kaj takega niti v sanjah, se sedaj radi nazivljejo za intrinsigentne. Ne moremo in nečemo preiskovati iskrenosti enega ali drugega teh katolikov, ki jih je potegnil za sabo veter preobrata, nam zadostuje, da preobrat in napredek zaznamujemo.

Razun živejše in krepkejše vere beležimo lahko tudi napredek v organizaciji. Že so se skupaj organizirali katoliki petnajstih škofij. Drugih petnajst škofij je že imelo škofijske kongrese. Ne dela se sicer še povsod po isti metodi, ampak povsod se čuti silno željo po zjedinenju in brezdomno se bo osebnost, krajevne in strankarske interese podredilo skupnemu blagru.

Ves ta preobrat, pravi „Correspondance de Roma“, izvira iz neprestanega vplivanja svetega očeta, ki hoče vse katolike, v prvi vrsti pa francoske, privedi na to, da bodo popolni katoliki, brez polovičarstva, brez krivih obzirov, brez strahu pred ljudmi in brez egoizma.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 25. jan.

V današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala proračunska debata. Največje zanimanje je vzbujala izjava predsednika Poljskega kluba dr. Lazarskega. Prej kot slej zahteva Poljski klub zgradbo vodnih cest in od stališča, ki ga bo zavzel Bienerth III. napram temu vprašanju, bo odvisno tudi stališče Poljakov. Za sedaj hočejo presojati vladine korake in si obdržati politiko proste roke.

Za nas spodnještajerske Slovence je bil zanimiv tudi govor poslanca mesta Gradec, nemškega nacionalca Wastiana. Drznost in brezobzirnost, s katero hočejo naši nemško-nacionalni sosede potepati vse naše pravice, presega vse meje in jasno odseva tudi iz tega Wastianovega govora. Wastian je rekel, da ravno Slovenci delajo težkoče napredovanju v štajerski deželi in je imenoval postopanje slovenskih štajerskih poslancev v deželnem zboru skrajno lahkomišno. Voditelji te opozicijske stranke zatrjujejo, da je cela Južnoštajerska slovenska, kar pa je velika laž, ker se nahaja v spodnještajerskih trgih in mestih ognjišče nemške kulture in napredka, od katerih živi slovensko ljudstvo. Ti nemški trgi in pa nemška mesta sploh omogočujejo vsak napredek Južnega Štajerskega. Če se pritožujejo slovenski poslanci, da dežela stori premalo za slovensko prebivalstvo, je to zopet laž, kajti nikjer v nobeni kronovini ne stori deželni zbor in deželni odbor toliko za slovensko prebivalstvo, kakor ravno na Štajerskem. Ti slovenski voditelji pa so še drugače v škodo slovenskega občinstvu, posebno pa s tem, da zapirajo slovenski narod pred nemškim vplivom, vsled česar je slovensko ljudstvo na Spodnjem Štajerskem zaostalo in stoji na nižjem kulturnem nivoju. Vedno več tal pa si pridobiva v novjšem času struja „Štajerčijancev“, ki ima za svoj namen odpor proti slovenskim hujšakom. Tudi zadnje ljudsko štetje je v jasni luči pokazalo, koliko Slovencev se čuti v svojih kulturnih težnjah edine z Nemci. Sicer protestirajo izvestni slovenski krogi proti neki krivici, ki se je baje godila Slovincem, toda vsi ti protesti so krivični, ker ravno Slovenci so z lažmi in falsifikacijami hoteli preobrniti in pretvoriti marsikatero Nemca v Slovence. — Prav skromno pritrjevanje je sledilo Wastianovim izjavam med njegovimi ožjimi somišljeniki.

Kdo bi se ne smejal, če sliši tako hvalisanje nemške „pravičnosti“ in „dobrohotnosti“? Stara pesem! Reagirati na take predrznosti in žalitve se pa ne splača. Govoril jih je najskrajnejši šovinizem in s političnimi šovinisti se ne da debatirati in pogajati, ampak tukaj je na mestu samo boj na nož.

Razun teh dveh so še govorili Poljak Gorski, katoliško-narodni Čeh Kadlčak, Rusin Lukaszewicz in krščanski socialc Wohlmeier.

Dunaj, 26. jan.

Danes je bila končana proračunska debata. Najprvo sta govorila češki agrarec Udržal in krščanski socialc Hauser, na kar je bila debata zaključena. Za generalna govornika sta bila izvoljena contra dr. Kramar, pro Poljak Kozłowski. Dr. Kramar se je bavil z ljudskim štetjem v prvi vrsti na Dunaju, Kozłowski pa z reformo uprave.

Po generalnih govornikih je sledila cela vrsta dejanskih popravkov in je bil odkazan proračun odseku.

Ker bodo zborovale prihodnji teden delegacije, ne bo nobene plenarne seje. Prihodnja seja se vrši šele dne 7. februarja.

Poslanec Roškar je vložil dne 26. januarja t. l. interpelacijo na notranjega ministra radi škandaloznega delovanja nemškega šolskega društva in krivičnega postopanja vlade proti Slov. kat. polit. društvu na Koroškem. Poslanec zahteva, da se tudi nemško šolsko društvo enako omenjenemu koroškemu takoj razpusti. Za vse enake pravice!

V poljedelskem odseku se je dne 25. januarja t. l. sprejel za vse avstrijske živinorejce velavažen sklep, s katerim se zahteva od vlade ne samo zadostnih sredstev, ampak prireditve vseh potrebnih pogojev za povzdigo domače živinoreje.

Tozadevno izborna poročila strokovnjaka deželnega in državnega poslanca dr. Povšeta se je vsestransko odobravalo ter rodilo soglasen sklep, o katerem se zanesljivo upa, da se sprejme z veliko večino v kratkem tudi v zbornici. Takrat bomo prinesli v našem listu tudi obširnejše, stvarno poročilo.

Donavsko-jadranska železnica.

Iz Sofije poročajo:

Ruski poslanik v Carigradu Čarikov je bil več dni v Sofiji potem, ko se je mudil poprej več dni v Belgradu. V diplomatskih krogih se zatrjuje, da ima Čarikov važno misijo, radi katere je imel številne razgovore. V Belgradu se je vršil med kraljem Petrom in Čarikovim celo uro trajajoč razgovor. Poleg tega se je poslanik razgovarjal z ministrskim predsednikom in ministrom zunanjih zadev. Neki belgrajski list poroča, da je bil predmet razgovorov načrt donavsko-jadranske železnice. Kralj Peter je naglašal tozadevno željo Srbije in Čarikov je obljubil, da se zavzame za to, da se železniška črta zgradi preko srbskega ozemlja. Vendar pa vest, češ, da je Čarikov naznanil že storjeni sklep turške vlade, ne odgovarja resnici.

V Sofiji se je poslanik Čarikov dosedaj razgovarjal z angleškim in turškim odposlancem. V kratkem pride sem v ta namen tudi srbski minister zunanjih stvari Milovanović.

Od druge strani poročajo iz Sofije:

V tukajšnjih vladnih ni nič znanega o kaki predstoječi politični misiji srbskega ministra zunanjih stvari. Tudi se označijo za izmišljena ysa ugibanja, ki se jih spravlja v zvezo s tukajšnjim bivanjem ruskega poslanika v Carigradu Čarikova.

Češka visoka šola političnih znanosti

se otvori v Pragi dne 19. februarja t. l. Predavali bodo: poslanec dr. Kramar, docent dr. Maršan, vseučiliški skriptor dr. Tobolka, poslanec dr. Koerner, profesor dr. Kadlec, profesor dr. Vavrinek, docent dr. Baxa, odvetnik kr. Rašin, poslanec dr. Schuster, profesor dr. Gruber, docent dr. Mildschuh, dr. Zavesky, poslanec dr. Winter, profesorji dr. Funk, dr. Drachovsky in dr. Mirička, deželni svetnik dr. Pilar, dunajski urednik „Narodnih Listov“ Josip Penič, dunajski urednik „Narodnih Listov“ V. Červinka. Vsi ti bodo predavali v češkem jeziku. V slovenskem jeziku bo predaval dr. Bogumil Vošnjak in sicer o temah: „Temelji teoretične politike s posebnim ozirom na Jugoslovane“ (2 uri) in „Avstrijsko narodnostno pravo.“ Predavanja se bodo vršila vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. Slušatelji so lahko obojega spola, a morajo biti stari najmanj 17 let. Vpisnina znaša 10 K, šolnina pa 20 K. Visokošolci plačajo polovico. Rok za vpisovanje je od 6. ko 11. februarja 1911 v Pragi, II. Marianska ul. števil. 3, II.

Kaj se pripravlja na Portugalskem?

„Corriere della serra“ poroča iz Spezzie, da je odredil italijanski mornariški minister, da odplovi takoj dve križarki in pa ena bojna ladija proti Portugalski.

Grški kralj poseti Belgrad in Sofijo.

Na merodajnem mestu zatrjujejo, da poseti grški kralj Jurij spomladi, ko se poda na potovanje po Evropi, tudi brčkone srbski in bolgarski dvor. Ministrski predsednik Venizelos je baje o tem že govoril s srbskim in bolgarskim odposlancem.

Papež zapusti Rim?

Iz Pariza brzojavljajo: List „Revue nouvelle d'Europe“ prinaša senzacionalno, toda malo verjetno se glasečo vest, da misli sveti oče resno na to, zapustiti vatican. Papežev državni tajnik je predlagal za slučaj, da bi se sveti oče ne dal odvrniti od svojega sklepa, kot bodočo papežovo rezidenco Einsiedeln v Švici. Sveti oče je pa izrazil željo, da bi se preselil v stari grad v Lurdu. To vest so sporočili neki zdaj tukaj bivajoči osebi, ki ima zveze z vaticanom in mož je odgovoril, da mu je zadeva znana ter da se mu je nedavno tega zagotavljalo v vaticanu, da bi se francoska vlada ne protivila. Na vsej tej neverjetno zvneči vesti je samo res, da je sveti oče radi znanih Nathanovih napadov užaljen.

Yemen — kneževina?

Iz Carigrada se poroča, da je mahdi v Idrisu proglasil Yemen za samostojno kneževino. V Carigradu je vzbudila ta vest mnogo senzacije.

Slovenci pozor!

Ogromno množino papirja porabimo Slovenci po naših uradih, zasebnih pisarnah in tiskarnah za natis naših knjig leto za letom. Leto za letom romajo ogromne svote našega denarja v tujino, v roke našim neprijateljem; od tam pa se vračajo večji ali manjši odstotki v našo domovino potom Schulvereina in Südmarke z namenom potujčiti ali pa pregnati z ročne svoje grude naše brate na meji.

„Slovenska Straža“ stavila si je vzvišeno nalog, preprečiti to in z denarjem, s katerim smo dosedaj podpirali grobokope našega naroda, pomagati bratom v ogroženih krajih. V ta namen je „Slovenska Straža“ ustanovila v Ljubljani veliko tovarniško založbo papirja jugoslovanske papirnice, kjer bo na razpolago po tovarniških cenah v vsaki množini vsakovrstni papir, zlasti pa kancelijski, dokumentni, konceptni, papir za pisalni stroj, pismeni, pivni papir in drugi.

„Slovenska Straža“ vabi torej vse slovenske župne in druge javne urade, literarna društva, založništva, tiskarne in trgovce s papirjem, da se poslužujejo te prilike ter zahtevajo tozadevne ponudbe pri „Slovenski Straži.“

Raznoterosti.

Iz srednješolske službe. Na vadnici državne gimnazije v Celju je z začetkom šolskega leta 1911-12 razpisano mesto suplenta. Prošnje do 28. februarja na ravnateljstvo gimnazije v Celju.

Umrl je dne 25. januarja zjutraj v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu P. Sigismund Galla v starosti 71 let. Rajni je bil pred leti kapitular samostana Admont. P. Sigismund Galla je bil rojen dne 5. aprila 1840 pri Sv. Križu na Murskem polju. V duhovnika posvečen je bil dne 22. julija 1866.

Umrl je po kratki bolezni č. g. Andrej Vodusek, župnik v Vojniku, v 60. letu svoje starosti. Rojen v Cirkovcah na Dravskem polju dne 17. novembra 1850, v mašnika posvečen dne 25. julija 1875, je slušal kot kaplan v Vuzenici, v Vojniku, v Središču, pri Sv. Barbari v Halozah, od leta 1880 do leta 1892 kot župnik v Leskovcu, in od 27. novembra 1892 kot župnik v Vojniku. Pogreb bo v soboto ob 10. uri dopoldne. N. v m. p.!

Iz pošte. Poštni adjunkt Anton Krolnik v Beljaku je imenovan za poštarja v Kirchbergu ob Rabi.

Iz šole. Na dvorazredni javni nemški šulerajski šoli v St. Ilju v Slovenskih goricah je razpisano mesto nadučitelja. Šola je v drugem krajevnem razredu. Prošnjiki morajo dokazati znanje nemščine in sposobnost subsidiarnega pouka krščanskega nauka. Prošnje sprejema do 20. februarja krajni šolski svet v St. Ilju v Slov. goricah.

Spremembe na ogrskih škofijskih stolicah. Listi poročajo, da bo škof v Csanadu dr. Csernoch (Černoč) imenovan za škofa v Kalocsi; škof v Rabi grof Seechenyi za škofa v Velikem Vardinu in dr. Glattfelder, vseučiliški profesor v Budimpešti, za škofa v Rabi.

Dr. Hegemann, do sita znani evangelijski pastor v Ljubljani, zapusti slovensko prestolico in se preseli na Dunaj, kjer bo stopil v uredništvo „All-deutsches Tagblatt.“ Oficielno se razglašja, da se je Hegemann prostovoljno odpovedal svoji službi. „Slovenec“ pa poroča iz zanesljivega vira, da ta odpoved ni bila prostovoljna, ampak jo je povzročila nezadovoljnost ljubljanskih protestantov s svojim pastirjem. Zmerni in verni protestanti so bili ogorčeni, ker se Hegemann ni nič brigal za dušno pastirstvo, ampak je uganjal samo še izzivalno vsenemško politiko, zato so odločno zahtevali njegovo odpoved. Dr. Hegemann sicer zapusti Ljubljano in nihče ne bo pretakal za njim solza, vemo pa, da bo nadaljeval svojo Slovincem sovražno agitatorično politiko po nemških listih.

Vedno za vlado. Dne 25. t. m. je senatni predsednik dr. Ploj moral od Slovanov zopet slišati bridke resnice v odseku za bančno vprašanje. Niso ga napadali slovenski poslanci, temveč češki poslanec Choc. Odkrito mu je zabrusil v obraz, da se ne sramuje kot opozicijski član vedno delovati po ovinkih za vlado, katera toliko tene in biča veča Slovence. Cho-

cove besede so hudo zadele g. senatnega predsednika, tem bolj, ko so odobraval to pikro grajo vse opozicionalne stranke. Radovedni smo le, kako bode sedaj branila „Sloga“ svojega Ploja nasproti resničnim očitanjem slovanskega poslanca.

Senatni predsednik dr. Ploj — v službi Nemcev. Dr. Ploj se zelo poteguje za železniško progo Polzela-Motnik-Domžale, propagirano od spodnještajerskih in domžalskih Nemcev v škodo že zrele proge Polzela-Motnik-Kamnik. Kakšni motivi vodijo dr. Ploja, je težko umeti, tem bolj, ker so se štajerski Slovenci v interesiranih okrajih že neštivilnokrat izrekli za progo na Kamnik. S tem, da se sili v osredje nezrelo progo na Domžale, postane sploh vprašljivo, ali bo sploh mogoče doseči, da cela toli zaželjena proga pride že v bodočo vladno predlogo o zagotovitvi lokalnih železnic. Vprašamo opravičeno: V čigavi službi dela dr. Ploj? Kako da dela zoper sklepe spodnještajerskih Slovencev? Zopet nov dokument za „delovanje“ poslanca dr. Ploja.

Tiskarno Z. S. P. v Celju je celjski magistrat zaprl, ker je sistiral delovanje tega društva kot protipostavno in protistatutarno. Liberalci izlivajo soveda vso jezo na dr. Benkoviča, češ, da je to zakrivil on z neko vlogo na trgovinsko ministrstvo; za danes pribijemo le dejstvo, da je dr. Benkovič že pred zatvoritvijo tiskarne na kompetentnem mestu odločno odsvetoval sistiranje društva, ker je na drug način mogoče varovati interese prizadetih posojilnic. — Sicer pa je namestnja v Gradcu odredila, da se dotični ukrep celjskega magistrata razveljavi in je tiskarna že zopet odprta. Sivar je kratkomalo taka, da naj celjski liberalci posežejo v žep in si sami vzdržujejo svoja podjetja, pa bo stvar hitro v redu.

Ljudsko štetje. S kako „nepriustranostjo“ se je vršilo v Avstriji ljudsko štetje, osobito z ozirom na Slovane, posebej še Slovence, dokazujejo ne samo neštivilne pritožbe, ampak tudi nemški listi sami. V Ptuj so po znanem goljufivem ključu „občevalnega“ jezika našli 3492 Nemcev in samo 392 Slovencev; v resnici pa je 83% rojenih Slovencev in še 9% ni rojenih Nemcev. Toda tudi ono veliko število Nemcem ne zadostuje, še več bi radi imeli. Zato „Tagespost“ v dopisu iz Ptuja osobito napada duhovščino, ki se je priznala za slovenski jezik, ter preti z nasilnostmi, z odpadom od cerkve, če se ne izpolni vsenemška zahteva. Krasna osebna prostost, s katero se ponša kulturno dvajseto stoletje! To je državljanska svoboda pod patronanco avstrijske vlade, ki je baje pravična do kosti! Nečuveno je, kar si vse upa predrzno in nesramno spodnještajersko nemškutarstvo pred očmi državne oblasti! To je tista hvalisana nemškutarska kultura, ki se iz spodnještajerskih mest in trgov razliva po deželi. Fej taki kulturi!

Tudi med Nemci se gode dan za dnevom umori in poboji. Če se zgodi na Slovenskem kak žalosten slučaj, takoj je polno nemško-nacionalno časopisje sramotenja celokupnega slovenskega ljudstva. Imajo nas za narod morilcev, tatov, požigalcev, a ne pomislijo, da se med nemškim narodom prigode še bolj pogosto slučajni umorovi, zastrupljeni in pobojevi. (Te dni poročajo časniki o strašnem umoru, ki se je izvršil nad dimnikarskim mojstrom Jožefom Happichom v bližini vasi Lieboch na cesti med Köflachom in Lipnico na Srednjem Štajerskem. Ubogi mož je bil zaklan od dveh cestnih roparjev. Umor se je zgodil na večer v torek dne 24. januarja. Happichu sta roparja vzela tudi uro in ves denar. — V Birkfeldu na Srednjem Štajerskem so aretirali nekega P. Straussbergerja, ker leti na njega sum, da je primešal v jedila svojega tasta arzenik.

„Danica.“ Slovensko katoliško akademsko društvo „Danica“ na Dunaju ima v soboto dne 28. januarja 1911 svoj tretji redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnikov. 2. Poročila odbornikov. 3. Poročila klubov. 4. Slučajnosti. Lokal: Leithner, Auerspergstrasse št. 6, I. okraj. Začetek ob 8. uri zvečer.

Proslava slovenskega profesorja na Ruskem. Nedavno je obhajal naš rojak, gospod Jernej Brezovar, gimnazijski profesor v Kursku na Ruskem 40. letnico svojega službovanja na ondodni gimnaziji. V znak spoštovanja in hvaležne udanosti mu je priredilo ob tej priliki mesto Kursk sijajno slavnost. Poklonili so se gospodu profesorju v prvi vrsti dijaki kirske gimnazije ter mu izročili zahvalno adreso, vezano v krasnih, umetno prirejenih platnicah in lepo darilo. Za dijaki čestitali so gospodu slavljencu njegovi stanovski tovariši z ravnateljem na čelu ter mu v priznanje zaslug, ki si jih je pridobil gospod profesor na polju izobrazbe izročili enako lepo, vezano adreso. Za profesorskim kolegijem poklonil se je slavljencu v imenu meščanstva kurski župan Nik. Golubjejev in mu podal v spomin dragoceno, zlato uro z iniciali „B. A. B.“ Čestitali so dalje gospodu profesorju na tej slavnosti: predsednik roditeljskega komiteja Nikolaj Roždestvenski, voditelj dvorjanstva (Adelsmarschall) kirske gubernije, Nikolaj Ofrosimov, predsednik ujezdno zemstva Nikolaj Španov, dalje carski uradniki, mestni zdravniki, advokati in drugi dostojanstveniki. Sploh je cela prirejena slavnost glasno pričala, kako visoko spoštujejo pravoslavni Rusi značajnega, s petimi redovi od carja odlikovanega profesorja, kljub temu, da je profesor Jernej Brezovar katoličan in še vedno avstrijski državljani.

Južna železnica zelo skrbi za varnost svojih potnikov. Časniki so pred dnevi poročali, da se je v

športnem vlaku med Dunajem in Semmeringom nenkrat nekemu potniku zmračil um ter je začel divjati in je napadel v kupeju, kjer je bilo tudi več dam, z dolgim nožem sopotnike. Le hladnokrvnosti nekaterih možkih se je zahvaliti, da znoreli potnik ni pobil več oseb. Izrgali so mu po hudem boju vihteči nož. Nato je zbežal v drugo stran kupeja in se je spustil skozi okno. Dva moža sta ga držala za suknjo, a vendar je nesrečnež padel na železniški tir in obležal z razbito glavo na progi. Sopotniki so takoj, ko je mož začel vihteti nož, prišli za zaviračo v sili, ki pa ni funkcionirala. Južna železnica le vedno skrbi, da zviša svoje tarife, na varnost potnikov pa ne polaga mnogo važnosti.

Prostovoljna dražba. Dne 23. januarja 1911 se bo vršila pri c. kr. okrajni sodnji v Ormožu prostovoljna dražba zemljišče vlož. št. 100, 268 in 384 kat. obč. Ormož, spadajočih v zapuščino po rajnem Ciri-lu Geršaku. Prvo zemljišče, obstoječe iz nove, solidno zidane hiše s prostori za trgovino, leži tik poslopja ormoške posojilnice, torej v sredi mesta. Ta hiša z obdajajočim ga zemljiščem je sodnijsko cenjena na 55.800 K. Drugo zemljišče je krasno stavbišče s hišo. Cenjeno je na 4500 K. Tretje zemljišče leži v ormoškem predmestju tik okrajne ceste in je cenjeno na 10 tisoč kron. Izključna cena je cenilna vrednost, polovici kupnine se ima položiti takoj na dan dražbe. Ker je velikanske važnosti, da ta slovenska posest ne pride v nasprotne roke, opozarjamo interesente na to prodajo.

Štrajk dunajskih gledaliških delavcev se je končal dne 25. januarja. Štrajkujoči rudeči sodrugi so se brezpogojno udali gledališkemu ravnateljstvu. Karakteristično za socialdemokratsko kolegijalnost in solidarnost v štrajkih je posebno dejstvo, da so sodrugi brez skrbi prepustili lastni usodi dve organizaciji gledaliških godcev, ki slučajno ne pripadati socialni demokraciji.

Največji trg na Štajerskem je Mürzzuschlag. Po letošnjem ljudskem štetju je v tem planinskem trgu 6184 prebivalcev.

Poveljnik avstrijske mornarice grof Montecucoli je povzdignjen od cesarja v drugi činovni razred. Ker so v tem razredu samo vojni ministri in pa oba deželnoobrambovska ministra, se smatra to kot nekaj avanzma v ministra.

Izseljevanje v Ameriko otežkočeno. V senatu Združenih držav je od državne naseljeniške komisije vložen zakonski predlog, potem katerega se določila glede naseljevanja v Ameriko poostrijo. Določiti se tudi hoče, da morajo v bodoče ladijeplovne družbe prevzeti vso odgovornost radi naseljevanja tujcev, če isti prekoračijo postavna določila. Če bo ta predloga sprejeta, bo imela državna oblast pravico konfiscirati dotično ladijo, ki bi se ne držala strogo postavnih določil, oziroma bo doletela dotično ladijo velika denarna kazen.

Železniška zveza Maribor—Zeleni travnik. V nedeljo dne 29. januarja se vrši v Zelenem travniku (Wies) shod interesentov za železnico iz Maribora na Zeleni travnik. Ta železnica bi se zidala iz Maribora preko Zgornje Sv. Kungote, št. Jurija na Pesn. čez Gradišče, pod Sv. Duhom mimo Lučan v Zeleni travnik. Za Maribor in omenjene kraje ob tej novi progi bi bila ta železnica velike gospodarske važnosti.

Iznajdba Slovenca.

Podčastnik 87. pešpolka v Celju Franc Pertinač je izrašel, še predno je prišel k vojakom, špiralni sveder za puške cevi, na katerega je dobil patent, ki ga je potem prodal za 5000 K tovarni orožja v mestu Steyr. Pri vojaki je po večkratnih poizkusih izgotovil vojaško tornistro, ki je mnogo pripravejša kakor sedanja, manjša in za 3 kg lažja. V njej je prostora za 140 patron, v stari pa samo za 100; v tornistri ima prostor kruh, vojaška steklenica, kuhinjska priprava in skledica. Vse te reči v sedanjih tornistri niso imele prostora in jih je moral vojak nositi v vreči-nahrbtnici.

V Pertinačevi tornistri so patroni tako uravnani, da zadostuje, če vojak pritisne na gumb in deset patronov takoj skoči iz zaloge, dočim se iz stare tornistre težje dobi patrone.

Posodo za pijačo, kuhinjsko orodje in skledico je napravil Pertinač iz aluminija na zelo priprost način.

Zunanja podoba tornistre je podobna sedanjim, razlikuje se od nje le po tem, da je ožja in manjša.

Pertinač bo dobil na svojo praktično iznajdbo patent ter jo bo ponudil vojnemu ministrstvu v nakup. Vojaški strokovnjaki se zelo zanimajo za to iznajdbo priprostega vojaka.

Pertinač je rodom iz Pilštanj v kozjanskem okraju. Po poklicu je ključavničar z obrtnošolsko izobrazbo.

Štajersko. Mariborske novice.

Šolsko kuhinjo za revne otroke v Leitersbergu-Karčovinu vsem blagim dobrotnikom prav toplo priporočamo. Vsak dan dobi nad 300 otrok skledo tečne juhe in kos kruha pri preblagi baronici Twickel. V poldrugem mesecu se je razdelilo že blizu 7000 porcij. Pisarijenje „Mariborčanke“ o nekakem dvojnem odbo-

ru za pobiranje milodarov je bilo le brezpotrebno čvakanje. Blagajnik komiteja je g. Franc Lichtenwallner, učitelj v Karčovini-Leitersberg, ki sprejema prostovoljne doneske.

Prememba posesti. Govori se, da je gospod Šumenjak, trgovec s specerijskim blagom v Tegetthoffovi cesti, kupil hišo gospoda Martina Muzeka v Tegetthoffovi cesti št. 57, kamor preseli tudi svojo trgovino. Slovenci, podpirajte delavnega domačega trgovca!

O abstinenčnem vprašanju je predaval preteklo sredo na slovenski šoli v Leitersbergu preč. g. župnik Janez Kalan iz Ljubljane; upamo, da ne brez uspeha.

Čitalnica ima na svečnico, dne 2. februarja velik ples.

Na oklicih je gospod Viktor Turnšek, inženir v Trbovljah z gđ. Marico Družovič, hčerko g. J. Družoviča, hišnega posestnika v Mariboru.

Smrtina kosa. G. okrajnemu tajniku J. Koudelki je umrla dne 22. t. m. po dolgi mučni bolezni hčerka Alica. Naše sožalje!

Radi stavbe novega dravskega mosta so začeli te dni demolirati hiše v Freihaus-ulici zraven glavnega trga. Delo je prezel mariborski stavbeni mojster g. Julij Glaser.

Tepež. Dne 25. t. m. je nastal med delavcema Reiterjem in Mercem v Melinju prepir radi dela, vsled katerega je Reiter zgrabil za nož in Merca v pleče sunil s tako močjo, da ga je pri tem težko ranil.

Mariborski Slovenci, prihodnjo nedeljo dne 29. januarja vsi v št. IIj v Slovenskih goricah. Tamošnje Bralno društvo priredi prvo predstavo v Slovenskem domu. Ker šentiljski Slovenci redno posečajo narodne prireditve v Mariboru, je dolžnost naša, da se obilno udeležimo prireditve obmejnih bratov. Začetek ob 4. uri popoldne.

Rezultat ljudskega štetja v Mariboru. Včeraj dne 26. januarja je naš mesni magistrat seštel površno mariborsko prebivalstvo. Glasom tega štetja je v Mariboru civilnega prebivalstva 26.081, in sicer 12.432 moškega ter 13.649 ženskega spola. Leta 1900 je štel Maribor 23.258 prebivalcev, prirastek torej za 2823 oseb ali 12%. Hiš šteje Maribor 1269, leta 1900 samo 1052. Vojaštva je v Mariboru okrog 2000 mož. Potemtakem šteje Maribor okroglo 28.000 prebivalcev.

Celjske novice.

Celje. Umrl je dne 24. t. m. v Babnem, okoličca Celje, posestnik Janez Lipovšek, star 70 let. Znan je bil pod imenom „Hanža“.

Celje. Iz Pulja se poroča, da se je korporal 6. stotnije 87. pešpolka, Lovro Pokorni, dne 24. jan. vrget iz tretjega nadstropja vojašnice na tla. Obležal je z razbito glavo in polomljenimi udi na tlaku. Prenesli so ga v bolnišnico, vendar zdravniki dvomijo, da bi okrevaj.

Čudna vzgoja. Pred par tedni je umrl učenec Grad, ki je bil jako priden in pri svojih součencih zelo priljubljen. Sedaj se pripoveduje, da sta njegovo smrt povzročila dva učenca nemške šole, ki sta ga na potu domov napadla ter mu prizadela tako notranje poškodbe, da je na teh umrl. Kakšna vzgoja je to?

Dijaški kuhinji so darovali od 1. oktobra do 31. novembra 1910 sledeči p. n. gospodje, zavodi i. t. d.: po 60 K: okrajni zastop v Smarju; po 40 K: M. Frece, župnik v pokouju v Petrovčah; po 38.20 K: dr. Fr. Rosina, odvetnik v Mariboru; po 30 K: dr. Jos. Kolšek, odvetnik v Laškem; po 20 K: Bohinc Jakob, dekan v pokouju v Braslovčah; Fischer Andrej, župnik v Mozirju; Javšovec Franc, superior v Celju; Fina dr. Kotnikova, soproga c. kr. deželnega sodnega svetnika v Celju; dr. Fr. Mayer, odvetnik v Šoštanju; Zanier Norbert, veletržec v št. Pavlu pri Preboldu; po 15 K: čitalnica v Celju, mesto venca na grob gospodu Krušiču; dr. Josip Serneč, odvetnik v Celju; po 10 K: Baš Lovro, c. kr. notar; dr. Ivan Benkovič, odvetnik; Berk Josip, knjigovodja posojilnice; dr. Anton Božič, odvetnik; profesor Bračko Iv., vsi v Celju; Cvenkel A., veleposestnik v Š. Petru v Savinjski dolini; Diehl Robert, gostilničar v Celju; Erjavec Peter, župnik v Trbovljah; Golobgranc Ferdo, stavbenik v Gaberju; Goričar Karol, trgovec v Celju; dr. Josip Karlovšek, odvetnik v Celju, mesto venca na grob gospodu Krušiču; Kavčič Edmund, trgovec v Ljubljani; profesor Klešnik Hinko; dr. Karol Koderman, odvetniški kandidat; Korošec Josip, blagajnik pri Merkurju, vsi v Celju; Kranjc Ivan v št. IIju pri Velenju; Levstik Miloš, učitelj na okoliški šoli v Celju; Liebkounig Ivan, šolski svetnik v Gradcu; Majdič Franc, veleindustrijec, Jarše-Mengeš; Meglič Mirko, knjigovodja posojilnice; Mravljak Fran, gimnazijski učitelj, oba v Celju; okrajna posojilnica v Ljutomeru; Prekoršek Ivan, potovalni učitelj C. M. D. v Celju; dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah; dr. Janko Serneč, zdravnik; dr. Matija Slavič, nemški pridigar; Smrtnek J., ravnatelj posojilnice, vsi v Celju; dr. Gv. Srebre, dr. Ljud. Stiker, odvetnik, oba v Brežicah; Stibler Miloš, tajnik Zadržne zveze v Celju; Svetina Ant., c. kr. notar v Pliberku; Tribnik Karol, gimnazijski učitelj v Celju; Turnšek Anton sen., trgovec in posestnik v Marija-Nazaretu; Vargazon Ernest (iz pušice pri gospodu Juvančiču na Zidanem Mostu); Vargazon Karol, ravnatelj vinarske zadruge v Celju; Vasič Regina, vdova c. kr. dvornega svetnika v

Celju; dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju; Vuga Juro, Mori-Trentino; dr. J. Zdošek, odvetniški kandidat v Celju; po 9 K: Klanžer Anton, krečmar v Brežicah; po 6.40 K: dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju; po 6 K: Stupica Marijan pri Sv. Lenartu v Sl. gor.; po 5 K: Berlign Josip, trgovec v Rogatecu; Deček Juro, c. kr. notar v Celju; dr. Fran Firbas, c. kr. notar v Mariboru; Karlovšek Fran na Savi; V. Kolar, župnik v pokouju v Gotovljah; Logar Iv., učitelj v pokouju v Celju; Mladič Anton, c. kr. okrajni sodnik v Šmarju; Munda Ivan, c. kr. deželni veterinarski referent v Ljubljani; Pečnak Josip, kaplan v Trbovljah; Randl Alojz, postajenačelnik na Grobelnem; dr. Anton Žižek, zdravnik v Ormožu; po 4 K: Kaukler Ivan, nadučitelj v Ptuj; Kolar Anton, župnik v St. Ilju pri Velenju; Končan Ivan, postajenačelnik v Litiji; Strenkel Simon v Zibiki; Trstenjak Anton, kontrolor mestne hranilnice v Ljubljani; po 3 K: Gobec Dragotin v Podgradu; Loj Josip, c. kr. poštni nadoficial v Šmartnem ob Paki; Fr. Ks. Meško, župnik v Marija na Zili; po 2.50 K: pušica v Narodnem domu v Celju; po 2.40 K: Natek Franc, c. kr. poštni oficial v Celju; po 2 K: Agrež Jože, odvetniški uradnik v Brežicah; Gradl Maks, mesar in gostilničar v Šmarju; Iršič Konrad v Mislinju; dr. Alojz Kraigher, zdravnik pri Sv. Trojici; Krivec Josip pri Sv. Tomažu pri Ormožu; dr. Jurij Pučko, c. kr. notar na Krškem; Ratej Miroslav, kaplan pri Sv. Juriju ob Ščavnici; Sandič Ivan, c. kr. sodnik v Ormožu; Sattler Josip, župnik v pokouju v Celju; Santel Anton, c. kr. šolski svetnik v Gorici; Setina Pavel, uradnik v Dornišu; po 1 K: Burdian Ivan, nadučitelj v Šmartnem; Bratuša Rok, c. kr. finančni nadstraznik v Celju; Finžger Vekoslav v Celju; O. Škamlec, župnik v Leskovcu; Založnik Fran, trgovski sotrudnik v Zibiki. — Vsem dobrotnikom se izreka iskrena zahvala!

Ptujske novice.

Veteransko društvo v Ptuj, v katerem se kar cedi samega patriotizma, ima dne 4. februarja v ptujskem nemškem domu veselico, ki ho pod pokroviteljstvom ptujske vsenemške klike, ki škili vedno pod Hohenzollnerce. Patriotizem pa tak!

Proti špeharjem. Ptujski in mariborski nemški mesarji se zopet pripravljajo z neko pritožbo proti našim slovenskim špeharjem. To jim najbolj mrzi, ker špeharji prodajajo meso in slanino ceneje kakor bi radi mesarji. Baje so skovali zopet skupno ptujski in mariborski nemški mesarji vlogo na namestništvo, z zahtevo, da se omeji špeharjem prodajo mesnih pridelkov na mariborskem in ptujskem trgu. Upamo, da je ta pobožna želja nasprotnikov naših špeharjev prazna. Pozor!

Ptuj. Naglo je umrl pret. teden na Ptuj 24letni fant Anton Pravič iz Spuhlja pri nakladianju leda ob Dravi; vesel in vrisaje je šel zjutraj od doma, proti večeru pa ga zadene srčna kap; bil je takoj mrtev.

Trboveljske novice.

Iz tabora soc. demokratov. Pretečeno nedeljo so imeli tukajšnji socialni demokrati shodek, na katerem je povedal tajnik Sitter veliko novico, da imamo draginjo. To je pa pozabil povedati, da so jo zakrivil vlekaptalisti in židje, ker imajo vso kupčijo v svojih rokah, ne pa, kakor se neki nevedneži jezijo, da so naši poslanci krivi.

Nesreča. V sredo, dne 25. t. m. zjutraj je zasulo v rudniku v Zagorju dva delavca. Eden je bil takoj mrtev, drugega so še lahko rešili.

Trbovlje. V zadnjih treh letih se je naselilo tukaj mnogo delavcev, Srbov, Macedoncev, Rumunov in tudi Mažarov. Imajo celo vas, Doberno imenovano. Večinoma so vsi pravoslavni kristjani. V soboto, dne 21. prosinca je bil pogreb delavca Mirko Markoviča. Ker je bil pravoslaven vernik, doma iz Srbije, ga je prišel pokopavat pravoslaven duhovnik Ambrozij Pavlovič, župnik zagrebaške pravoslavne občine. Mnogo ljudstva je iz radovednosti prisostvovalo pravoslavnim obredom, ki so se vršili nad pokojnim, ki se je od pravoslavnega svečenika mazilil v odprti rakvi. V grob ga položijo tako, da je od glavnega hriba obrnjen proč, ravno nasprotno, kakor naše mrličje. Vsi pogrebi jedo po molitvah za rajnim kuhano pšenico, in končno vsak, ki se je udeležil pogreba, mrtveca nekaj časa pokopava, to je, zemljo nanj meče. — Mislimo, da nimajo sedmin, kakor se tu in tam pri nas opazi, da je na dan pogreba pri sedmini vinjena vsa žlaht. Posnemajmo nasprotnika v dobrem!

Trbovlje. Stavbeni palir Karl Schönninger, o katerem je poročala „Straža“, da je oškodovalec podrejene mu delavce za več ko 100 kron, ostal čez 200 K dolžan na hrani, stanovanju ter obleki; vzel je od svojega delodajalca predujma 80 K in ga zapravil ter je poprodal več najboljšega stavbenega orodja, je bil dne 24. januarja pri celjski okrožni sodnji radi poverjenja obsojen na šesttedensko ječo. Oškodovani Trboveljčani niso mogli dobiti nobene odškodnine.

Ljudsko štetje. Pri letošnjem ljudskem štetju se bo pokazalo okoli 400 Nemcev. Med temi je seveda tudi nekaj učiteljstva in kakor smo poizvedeli iz zanesljivega vira, so se na Hrastniku v kemični tovarni dali tudi delavci vpisati za Nemce. Res, čudne razmere vladajo v tej tovarni.

Iršič-soc. stranka namerava ustanoviti svoje konsumno društvo. V kratkem se bo sklical sestanek, na katerem se bo posvetovalo in sklepalo, kako in pa kje se naj ustanovi to velevažno društvo. Naši šta-

cunariji kar zaporedoma obogatijo. Čemu to? Saj si lahko delavci sami pripravijo gospodarsko organizacijo.

Liberalno-socialdemokratski napadalci, ki so dne 15. t. m. napadli naš Društveni dom, so pokvarili ključavnico in odnesli ključ. Gospod župan jih je dal zato 24 ur hladiti v občinsko špehamrico. Za vse drugo se bomo s temi korajžnimi prenapetneži pomenili pri sodišču.

Ljutomer-ske novice.

Ljutomer. Kancelist pri tukajšnji okrajni sodnji, g. Franc Druškovič, je imenovan za kancelista pri okrožni sodnji v Mariboru.

Elektrarna. Trško elektrarno so dne 21. t. m. slovesno otvorili. Od kolodvora se je spremljalo zunanje goste v razsvetljeni trg. Zvečer se je vršila bakljada, pri kateri se je tudi po nepotrebnem hajlalo. Občinska hiša je bila okinčana in razsvetljena. Okrajni glavar plem. Bouvier je otvoril z nagovorom slovesnost, nakar so se vrstili govori eden za drugim. Vsa slovesnost je imela nemškonačionalni značaj. Govori se, da elektrarna, ki je stala tržane obilo denarnih žrtev, ne bo zadostovala potrebam. Motor, ki žene ves obrat, ima 88 konjskih moči. Stavbo je izvršil podjetnik Anton Jandl.

Stanje zimskih setev na Murskem polju je sedaj splošno ugodno. Pšenica in rž bosta še dokaj dobro prezimila. Le mišja zalega dela po nekod veliko škodo, ker zemlja ni zmrznjena.

Drugi kraji.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Tu se je poročil g. Schell, nadučitelj v Zrečah, z gđ. Minko Pernat. Srečo dobro!

Št. Ilj v Slovenskih goricah. Še enkrat opozarjamo domačine in sosedje naše na veselico v nedeljo dne 29. januarja ob 4. uri popoldne v Slovenskem domu. Igra se „Požigalčeva hči.“

Polička vas. Znani Reininger je povabil člane krajnega šolskega sveta v Jarenini k seji za 29. januarja popoldne ob 3. uri v svojo slovito gostilno na Poličkem vrhu „Villa Klein“. Noben dosednji načelnik še ni skliceval seje krajnega šolskega sveta v drugo občino. Naši slovenski člani se zaradi tega seje ne bodo udeležili. Pač pa bo k seji gotovo prišel direktor Bresnik iz Ceršaka, kakor 8. decembra 1910, ko je ponesrečil Reiningerjev konj na cesti v St. Ilju. Na dnevnem redu ima Reininger šolski račun, prodajo peči itd. Očka Reininger imajo dne 29. t. m. god. in bi najbrž radi pogostili člane krajnega šolskega sveta, ker se nameravajo letos posloviti kot „obman“. Govori se tudi, da bi radi dobili dobri očka odbornike za novo nemško šolo v Polički vasi, v kateri bi potem poučeval Bresnik, ker so mu postala v Ceršaku tla prevroča.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Korajža Štajerčijancev v senci bajonetov. Na kak način da so štajerčijanci v nedeljo dne 22. t. m. razglašeni „kmečki shod“ spremenili v društveno zborovanje „Štajerčevega“ tiskovnega društva, o tem je že „Straža“ obširneje poročala. Danes si ogledimo nekoliko posameznosti tega „shoda“. Volitev predsednika si niso niti na glasovanje upali dati, ampak je Linhart kar v imenu „Štajerčevega“ tiskovnega društva imenoval za predsednika župana od Sv. Trojice gospoda Goloba. Toda ta mož, ki uživa tudi pri nas še precej simpatije, se je odločno branil prevzeti mesto predsednika, gotovo se je sramoval, takim nadutim ljudem, kakor so štajerčijanci, predsedovati. On predlaga Sedmineka, župana iz St. Lenarta. Komaj Sedminek zasliši svoje ime, se je tega odlikovanja tako razveselil, da je kar bežal k predsedniški mizi, vse hitreje, kakor pa drugi dan, ko je stopical po trgu okrog. Govoril, oziroma hujskal je „kmet“ Linhart iz Ptuja. Kdor je že kedaj bral „Štajerca“, si pač lahko živo predstavljaj Linhartov govor. Radi tega mu tudi mi njegovih napadov na našo kmečko ljudstvo, na naše vrle in poštene duhovnike in na naše poslance niti ne zamerimo, saj vendar vsi vemo, od česar se Linhart v zadnjih par letih tako dobro živi. Pač pa zamerimo v polni meri šentlenartskemu županu Sedmineku, kateri je kot predsednik tega „društvenega zborovanja“ trpel, da se je na nečuvstven način blatil kmečki stan, da se je v javni dvorani zmerjalo naše duhovnike za „farske falote“, naše vrle poslance izpostavljalo zasmehu ter se na debelo govorilo neresnico o delovanju tukajšnjega okrajnega zastopa! Ali si še on upa našemu gospodu župniku ali pa poštenemu kmetu pogledati v oči? Kako ste mogli dopustiti, da se je nam kmetom reklo, da nas naša stranka poživini? Ali si še sploh upate priti k sejam okrajnega odbora in zastopa, katerega član ste tudi vi, ko ste se vendar tako „ljubko smejali“, ko je Linhart kar udrihal čez okrajni zastop in čez njegove ude! In ko ste se še vendar Vi sami pred kratkim izrazili, da ravno naš okraj stori za ceste in za gospodarske potrebe največ! A na shodu ste pa kot predsednik molčali, namesto da bi Linharta zavrtili? Ali bodete si sploh upali podati še kedaj desnico okrajnemu načelniku in drugim delavnim možem pri okraju v pozdrav? Ali bodete upali gledati oko v oko našemu poslanecu gospodu Roškariju, ko ste vendar pripustili, da ga je Linhart na javnem mestu pod Vašim predsedstvom na podol način blatil in sramotil? Mi radovedno čakamo!

Sv. Anton v Slov. gor. Naše Bralno društvo ima prihodnjo nedeljo, dne 29. januarja po večerni-

cah občni zbor z navadnim vspešnim. Govori Fr. Žebot iz Maribora. Antonjevcani, posebno mladina, pridite vsi na to zborovanje, da zopet z nova poživimo naše, nekdanje delavno Bralno društvo!

Gornjigrad. Na vabilo okrajnega zastopa v Gornjemgradu se je udeležil poslanec gospod dr. K. Verstovšek seje okrajnega zastopa, v kateri se je posvetovalo zgolj o železniškem vprašanju. Gospod poslanec je označil svoje stališče in stališče poslancev Slovenskega kluba glede tega velevažnega vprašanja. Postopanje poslancev se je odobravalno in sprejelo na znanje. Podali so razne nasvete častiti gospod župnik Dekort, notar Drukar, dr. Goričar, načelnik Šarb in Kocbek.

Sv. Barbara v Haložah. Dne 22. t. m. je imelo tukajšnje katoliško slovensko izobraževalno društvo svoj drugi občni zbor. Udeležba je bila velika, kljub slabim potem in hudemu mrazu. Društvena dvorana je bila nabito polna. Častiti gospod kaplan Berk A. je navduševal navzoče za izobraževalno društvo, kar ni bilo tudi brez uspeha. Pretečeno leto se je izposodilo okoli 1900 časnikov in 285 knjig. Naročeno je bilo le na nekaj časnikov kakor: „Slovenski Gospod“, „Naš Dom“, „Domoljub“ in „Mladost“; trije gospodje odborniki so pa podpirali društvo z 3 „Slovenci“, 2 „Stražami“ in drugimi, za kar so se udje lepo zahvalili za veliko podporo. Na novo se je dalo vpisati takoj 39 udov, tako da šteje sedaj društvo 115 udov. Izvolil se je sledeči odbor: častiti gospod kaplan A. Berk, predsednik; velečastiti gospod Vogrin Janez, župnik, podpredsednik; gospod Ivan Pišlar, organist, tajnik; gospod Kolednik Mihael, blagajnik; gospod Kolednik Andrej, knjižničar; gospoda Brodnjak Janez in Brodnjak Jožef, namestnika. Sklenilo se je naročiti 8 iztisov „Slovenskega Gospodarja“, 4 iztise „Domoljuba“, 1 „Naš Dom“, 1 „Mladost“, 1 „Stražo“, 1 „Kmetovalca“, 1 „Bogoljuba“ in več knjig. Udeleženci so se razšli polni navdušenja za pravo izobrazbo in vsak je napravil trden sklep, le delati za samo katoliško slovensko izobraževalno društvo, liberalni takoiimenovani „Naprej“ pa pustiti, naj ga sušica vzame.

Gornja Radgona. Umrla je dne 20. januarja gđ. Anica Osenjak, sestra č. g. župnika Martina Osenjaka. V soboto, dne 21. januarja se je truplo rajne slovesno blagoslovilo in prepeljalo v Hajdin, kjer se je položilo v družinsko rakev. Rajna je bila stara 53 let. Svetila ji večna luč!

Pilštanj. Trgovec in gostilničar Julij Schmidt je bil radi kride aretiran. Zapustil je mnogo dolgov, ker je pri raznih trgovskih tvrdkah naročal na kredit obilo blaga, katero je potem pod ceno razprodajal.

Sv. Florijan pri Gornjem Doliču. Dne 8. dec. 1910 se je po posredovanju štajerskega deželnega živinorejskega nadzornika Martina Jelovskega osnovala pri nas bikorejska zadruga. Zadruga se imenuje: „Bikorejska zadruga pri Sv. Florijanu pri Gornjem Doliču, registrovana zadruga z omejeno zavezo“, ima svoj sedež pri sv. Florijanu pri Gornjem Doliču ter obsega občine: Gornji in Spodnji Dolič, Mislinje, Kozjak in Pako. Namen zadruga je, povzdigniti govedorejo po skupnem nakupu in skupno rejo zadostnega števila dobrih plemenskih bikov marijedvorske pasme. Predstojništvo tvori šest udov in trije namestniki. Izvoljeni so v predstojništvo: Franc Jurač kot načelnik; Alojzij Zupanc kot načelnikov namestnik; Franc Naveršnik kot tajnik in blagajnik; kot udje: Jernej Smonker, Štefan Lusrič, Miha Jeromel; kot namestniki: Vincenc Sušec, Miha Podjaveršek, Pongrac Vod. Pristopnina znaša 2 K, 1 delež 10 K, letnina za vsako vpisano kravo in telico 1 K. Zadrugi je pristopilo dosedaj 34 udov.

Vojnik. Velika radost navdaja vse dobro misleče Vojničane, da smo vendar enkrat dobili zopet vsestransko delujočo moč, častitega gospoda F. Doberška v svojo sredino. Nekaterim liberalcem pa seveda to že ni po volji. Zato se je pa že neko liberalno revče obrégnilo v „Narodnem Listu“, češ, „da je kaplan že ustanovil neko polamano društvo“, za katerega seveda mi še prav nič ne vemo. Najbrž ima dopisun tega osamljenega „vdovca“ v mislih rajnega, res nesrečno polamanega sodruga „Nar. Dnevnika“, ker ta revež si je pa res do kraja izrabil noge, tako da je popolnoma obtičal. Mi mu iz srea privoščimo večni pokoj! Častiti gospod kaplan pa učijo peti iz veselja do petja in pa iz naklonjenosti do mladine, za kar smo mu iz srea hvaležni. Da se vsaj v nečem vadi mladina, ki je bila dosedaj v resnici le bolj sama sebi prepuščena, je že dobro. Dekleta se zelo zanimajo za petje. Med fanti pa je nastala, kakor se sliši neka needinost. Kličemo jim: Le v stran z vsako mržnjo, ker le v slogi je moč! Zato le po začeti poti naprej! Živel vojniški pevski zbor in pa njegov č. g. učitelj!

Imeno pri Podčetrtku. Klobučar Peternel se je — kar se splošno govori — prigrasil s celo svojo rodbino k nemškemu občevalnemu jeziku. To ga domačinom, s katerimi lepo slovenski kramlja, priporoča. Kaj bi napravil gospod Peternel, če bi samo nemške groše shranjeval?

Leskovce. Pri nas se je ustanovilo izobraževalno društvo. V nedeljo, dne 29. januarja 1911 se takoj po slezbi božji vrši v kaplaniji prvi redni občni zbor. Mladenci, mladenke, pa tudi možje, pridite in pristopite k prekoristnemu društvu, ki vam bo z dobrimi knjigami in časniki bistrilo um, blažilo srce. Udnina za celo leto samo 1 K. — Pripravljali odbor.

St. Jur ob Taboru. V nedeljo popoldan po večernicah bo v cerkveni hiši veleznanimiv poučni shod s skioptičnim predavanjem. Ker so z aparatom združeni stroški, se bo pobirala vstopnina 20 vin od osebe. Ker take novosti še ni bilo pri nas, zato pridite mnogoštevilno!

Bizeljsko. Na Svečnico, dnc 2. februarja ob 3. uri popoldne se vrši pri Pečniku ustanovni shod Slov. kat. izobr. društva za Bizeljsko. Govor pri tem shodu je drage volje prevzel g. nadrevizor iz Maribora, Vl. Pušenjak. Kdor se čuti katoliškega Slovenca, ima dosti prostora pri našem društvu in se vabi k sodelovanju. Geslo naše je starodavno, izkušeno. Od 11. do 19. februarja se bode obhajal tudi sv. misjon, ki ga bodo vodili čč. gg. lazaristi iz Celja, prvi v tekočem stoletju in drugi, odkar ima sv. Lovrene pri nas župnijsko cerkev.

Kmet. podružnica za Zadrebško dolino priredi prihodnji teden tri zborovanja, ki se vrše sledeče dni: 1. Dne 2. svečana v Gornjem Gradu ob 3. uri popoldne v gostilni g. F. Trobeja („Pri zvezdi“). 2. Dne 3. svečana v Bočni ob 5. uri popoldne v gostilni g. A. Žmavka, p. d. Šek. 3. Dne 4. svečana v Smartnem ob 5. uri popoldne v gostilni g. Fr. Remica, p. d. Zehelj. Na vseh zborovanjih predava g. Fr. Goričan, deželni kmetijski potovalni učitelj. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Gradec. Tramvajska družba je vložila na mestni svet naznanilo, da namerava leta 1912 zvišati cene za vožne listke za vse proge za 100 odstotkov.

Koroško.

Celovec. Naštelo se je v našem mestu 28.365 prebivalcev, od teh 2500 vojakov. Od leta 1900 je število celovškega prebivalstva naraslo samo za 4115 oseb, ali 19%. Prirastek se je konstatiral samo v zunanjih štirih mestnih okrajih, dočim je število prebivalstva v osrednjih, to je v 1., 2., 3. in 4. okraju padlo za okroglo 11%. Hiš šteje Celovec 1340 ter stane povprečno v eni hiši 19 oseb. Število Slovencev in Nemcev dosedaj še ni preračunjeno.

Primorsko.

Dalmatinske čipke in vezenja so bile leta 1909 razstavljene v Londonu in v Berlinu, kjer so zelo dopadle. Za razširjenje dalmatinskih čipk in vezenj se trudi posebno Društvo za pospeševanje čipk in domače obrti v Dalmaciji, ki ima svoj sedež na Dunaju. Predsednica društva je grofica Thun. Od svojega postanka do meseca oktobra 1909 je izplačalo društvo dalmatinskim čipkaricam 72.000 K, največ onim na otoku Pagu.

Spremembe v predsedstvu goriškega deželnega zbora. Iz Gorice poročajo: Iz verodostojnega vira izvemo, da se je goriški deželni glavar dr. Pajer odločil za odstop, in da je sklenil, se popolnoma umakniti iz političnega življenja. Kakor povod se navaja njegova visoka starost (dr. Pajer ima 83 let). Laška liberalna večina išče naslednika. Obrnila se je do grofa Pace-ta, grajščaka iz Furlanije, ki ima svoja posestva v Tapoljanu, a je bil svoj čas pol. uradnik v ministrstvu. Grof Pace bi kandidiral v skupini laškega veleposestva na mesto odstopivšega dr. Pajerja. Pri tej priliki spominjamo, da je bil sorodnik današnjega kandidata, stari grof Pace, prvi deželni glavar goriški. Slovincem je bil precej naklonjen. V takratnem deželnem zboru je na vplivanje poslanca bar. Winkler-ja skupno z laškim poslancem dr. Doljakom glasoval s Slovenci, ko se je šlo za znižanje izravnega davka za volilno pravico v slovenskem veleposestvu od 200 na 100 kron. Tako so prišli Slovenci šele do veljave v slovenskem veleposestvu in do enega odbornika v tej kuriji. Lahko so mu bili takrat hudo zamerili ta njegov afront, in pozneje ni bil več izvoljen deželnim poslancem. Ako sprejme grof Pace kandidaturu v laškem veleposestvu, bo on bodoči deželni glavar goriški. Vprašanje je, v koliko bo sledil vzgledu svojega sorodnika v politični umerjenosti in objektivnosti.

Slovenska Straža.

Obmejne Slovence moremo podpirati, saj oni stoje v vsakdanjem boju, da nam ohranijo materino zemljo slovensko. Ni pa bolj zatiranega naroda, kot je naš. Zakaj? Sicer nas je malo, a naše ljudstvo je telesno, duševno in нравno zdravo, bogatega uma in pridnih rok; zemljepisna lega naše domovine pa tako ugodna, da nam je usojena po tisočletnem zatiranju in trpljenju krasna bodočnost in svoboda. Naš majhen narod bo velik narod, ker je to zaslužil s svojim trpljenjem. In sedaj divja najhujši boj, odločitev za našo bodočnost. Vse moči, ki sovražijo naš narod, so se združile k skupnemu napadu. Proti združenemu tujcu združimo svoje moči in „Slovenska Straža“ naj jih vodi!

Kdor je pravi Slovenec, je podpornik „Slovenske Straže“. V pol letu svojega obstanka je storila mnogo, mnogo rešila, marsikatero postojanko utrdila, slabotne okrepila, omahljive navdušila, zaspane vzbudila. Ni pa še vse ljudstvo vzbujeno in še vse utrjeno, na stotine obmejnih postojank je še v najhuj-

ši nevarnosti. Zato: Ljudstvo slovensko! Do zadnjega moža in žene, do zadnjega fanta in otroka, vsi v vrste „Slovenske Straže.“ Delu za domovino posvetite svoje duševne in telesne moči, svoj prosti čas in denar. V delu je rešitev! V žrtvah je prava ljubezen! Brez žrtve ni zmaga!

Na delo!
1. Ustanavljajte nove podružnice „Slovenske Straže“! Kaj ni v vsaki fari 20 Slovencev, ljubečih svojo domovino, ki bi žrtvovali na leto 1 K za njeno rešitev. In toliko Slovencev je dovolj za ustanovitev nove podružnice. Pišite „Slov. Straži“ v Ljubljano, ki vam preskrbi potrditev pravi in vse ostalo. Se enkrat! Storite svojo narodno dolžnost in ustanavljajte nove podružnice, sovragu v pogubo, obmejnemu bratom v rešitev!

2. V teh težkih razmerah je narodno-obrambno delo brez denarja nemogoče! Tujec da v sovražstvu stotisoče in milijone, mi dajmo vsaj stotake! Prilike za to je dovolj in tudi vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme. Ob vseh veseljih in žalostnih prilikah se spominjajte „Slovenske Straže“ in vaša žalost bo manjša in vaše veselje večje! Pri rojstvu, pri krstu, na smrtni postelji, po pogrebu in na sedmini, spomnite se „Slov. Straže.“ Zenitnine, kako so vesele, kjer se daruje za „Slovensko Stražo.“ Pri igrah, predavanjih, veseljih, izletih, ob vsaki mogoči zabavi naj dobi obmejni brat od tvoje zabave tudi svoj delež. Vsi dajmo, po vinarju vsaj, ob priliki vsaki, pa sona brani za našo „Slovensko Stražo“ — stotaki!

3. Kar nam daje uteho v tej zapuščenosti, ko stojimo sami v boju, je razum trdne vere v božjo in našo pravico, naša tako krasno se razvijajoča organizacija: izobraževalna, verska, mladinska, dekleška, politična in gospodarska. Na teh organizacijah sloni ves naš napredek, te organizacije so korenine naše moči. In „Slovenska Straža“ naj bo vsem tem organizacijam priporočena, kakor mladika, kateri dajejo one rast. Sedaj je čas občnih zborov naših organizacij. Naj vsako društvo na tem občnem zboru ali pa pri prvi odborovi seji sklene, da pristopi kot redni član k „Slovenski Straži“ z letno članarino 10 K. Z navdušenjem in trdnim sklepom, da jo dosledno uresničite povsod, se zavzemite za to misel — in „Slovenska Straža“ bo imela našletonič manj kot 15.000 K več stalnih dohodkov.

4. Naše hranilnice in posojilnice so nas rešile oderuhov, naj nas rešijo tudi tujega navala, tujega kapitalizma, gospodarskega suženjstva. Pri razdeljevanju čistega dobička naj določijo po svojih sredstvih podporo „Slovenski Straži.“ Ne prosimo bogve koliko, ampak samo majhen spominček kot „Narodni dar slovenskih denarnih in gospodarskih organizacij „Slov. Straži.“ Kakor na naša ostala društva stavimo na naše denarne in gospodarske organizacije prošnjo za članstvo in posebno trdno je naše zaupanje za podporo. Naj ne doživimo razočaranja!

5. Posebno je „Slovenska Straža“ pri sreči našim Mohorjanom. Ker vedo, da so Mohorjeve knjige vsled bogatih duševnih zakladov več vredne nego samo 2 K, so iz hvaležnosti začeli zbirati „Sklad Mohorjanov 1910.“ In reči moramo: zelo smo jim hvaležni! 210 župnij je zbralo 2016.36 K. Lepa svota in najboljši poziv še približno 600 slovenskim župnijam, da jim sledijo in sezidajo „Sklad Mohorjanov 1910.“ Castite gospode poverjenike prosimo, da tudi pri tem zbiranju pokažejo svoje srce do ljudstva in mu grede na roke in ljudstvu pomorejo, da da duška svoji hvaležnosti v korist naše „Slovenske Straže.“

Narodno-obrambno delo.

Realki za Súdmarko. Abiturijenti letnika 1909-1910 na državni realki v Gradcu so darovali za Súdmarkin naseljeniški sklad K 202.50. Slovenski dijaki, posnemajte!

Potovalni učitelj Hoyer razvija mrzlično delavnost za Súdmarko. Po nemških mestih in trgih, pa tudi po manjših selih prireja v zimskih večerih shode in predavanja o naseljeniškem delu Súdmarke. Vsak mesec osnuje najmanj eno novo podružnico Súdmarke. Nemci čutijo, da so s svojo korupcijo v naseljeniških krajih zapravili celo med nemškim ljudstvom mnogo vpliva ter da se radi tega dohodki Súdmarke krčijo dan za dnevom. Z podvojeno delavnostjo hočejo sedaj to popraviti. Kaj pa podružnice „Slovenske Straže“?

Narodno gospodarstvo.

Kava se zopet podraži. Zadnji čas so se kavinne cene zelo zvišale, in sicer za blizu 3 K pri 50 kg. Poroča se, da so temu naraščanju cen krive razne ponesrečene spekulacije. Tako se ljudstvu po brezvestnih spekulantihi podražujejo najvažnejša živila.

Usnje postane dražje. Avstro-ogrski tovarnarji usnja so sklenili povišati ceno usnja za 10 do 20 K pri 100 kg.

Avstrijski veterinarski svet pri poljedelskem ministrstvu se je za drugo, do konca januarja 1911 trajajočo funkcijsko dobo sledeče sestavil: predsednik: poljedelski minister Adalbert pl. Widmann; njegov namestnik: sekcijski načelnik dr. Ernst Seidler; član za Stajersko se imenuje: deželni glavar grof Edmund Attems; za njega namestnika pa Rudolf pl. Dehne; za Koroško: Ambrož Wernisch, oziroma Fr. Knapitsch; za Kranjsko: Franc Povše, državni in deželni poslanec, kot član, in ravnatelj Gustav Hirc kot namestnik. — Pričakovati bi pač bilo, da se za Stajersko vsaj kot namestnik predlaga v to važno korporacijo — Slovenec. A naša vlada nas boče prezirati povsod.

Abstinenca.

Izšla je prva številka „Zlate dobe“ t. i. z zelo zanimivo vsebino:

1. Kaj bomo pili, oziroma, kaj bomo jedli?
2. Čujte! Brezalkoholna gostilna v Ljubljani.
3. „Napitnina“ — „postrežnina.“ Namesto nemne po nemškem skovane „napitnine“, po kateri bi se moralo vse zapiti, kar se dobi v dar, naj se rabi „postrežnina“, ker se taki darovi dajejo za postrežbo, za kaj naj se pa porabijo, to je obdarjenca stvar. Pametno!
4. Protialkoholni shod duhovnikov. I. del: Kako naj dela katehet v šoli pri otrocih.
5. Dopolnilo naše Statistike. Izkazuje blizu 2000 abstinentov.
6. Na adresu „Zore.“ Odkrita beseda našim dijakom.
7. Naš plakat. Prinaša veselo novico in srečno rešitev vprašanja: Kako priti o okom veliki draginji?
8. Tudi na Notranjskem se grdo popiva.
9. Slovestvo: „Mladeničem“, škofova knjižica, ki posvečuje celih 24 strani protialkoholnemu vprašanju.
10. Raznoterosti. Med drugimi je notica: „Gospod kaplan Kopitar“, ki se je boril kot junak z nemškim vandalizmom v Kočevju, je navdušen abstinenc. Tako neupogljive značaje ustvarja abstinenca.

Pomenljivo in vsega uvaževanja vredno je, kar piše „Zlata doba“ na adresu naših dijakov: Če bomo Slovenci pili naprej kakor doslej, se ne bomo nikamor daleč premaknili, če se tudi marsikaj poskuša med nami. Delo se nam bo sproti podiralo kakor človeku, ki spe v goro, pa mu stopinja vedno drči nazaj. Marsikaj tega, kar se dela, je le krparija v primeri z našim delom. Ljubezen, ki nič ne žrtvuje, ni nikdar velika. In če ne bo naš narod imel rodoljubov, ki bi bili zmožni njemu na ljubo se odreči alkoholu, bo ostal suženj — suženj alkohola, pa tudi suženj tujih narodov, suženj močnejših in bogatejših, ki ga bodo vedno bolj tlačili k tlom in na razvalinah naše sreče bodo pozidali svoje domove... Če bi naša inteligentna mladina za resno vzela v roke boj zoper alkoholizem v našem narodu, bi storila nekaj velikega, epohalnega.

Mi pristavljamo: Da padajo slovenska posestva na jezikovni meji v last protestantskih švabskih tujcev, nosi največ krivde nesrečni alkohol. Da se zgodi toliko pobojev in umorov, kriv je ptujski špirit — šnops. V boj torej proti temu našemu najhujšemu narodnemu sovragu!

Razgled po svetu.

Prebivalstvo v Bosni in Hercegovini. Glasom ljudskega štetja je v Bosni in Hercegovini 1.893.683 prebivalcev. Vojaštvo ni všteto. Pomnožilo se je ljudstvo tekom desetih let za 325.591, to je 20.76%. Hiš je 318.561, za 54.426 več kot leta 1896. Sarajevo šteje 51.949 prebivalcev, več 13.866, to je 37%. Mostar ima 16.369 prebivalcev, Banjaluka 14.900, D. Tuzla 12.368, Travnik 6681, in Bihač 6209 prebivalcev. V nekaterih mestih se je število prebivalstva pomnožilo za čez 50%.

Nov vspeh zrakoplovstva. Iz San Franciska v Ameriki se poroča: Zrakoplovec Ely je dosegel dne 19. t. m. s svojim letalnim strojem nov vspeh. Skušal je poleteti s trdne zemlje na bojno ladijo „Pennsylvania“ in nazaj, kar se je tudi popolnoma posrečilo. Na krov ladije se je popolnoma srečno spustil. Ta polet je vzbudil tem več zanimanja, ker ga je izvršil v megli in bojne ladije ni bilo mogoče videti s kopnega. Da se je aviatiku olajšala orientacija, so dali iz bojne ladije „Pennsylvania“ znamenja s parno piščalko. Tudi polet nazaj na kopno se je posrečil brez neizgode.

Dramatizacija Turgenjeve „Prve ljubezni.“ Znani ruski dramatik Nikolaj Korašeninikov je dramatisiral Turgenjevo pripovedko „Prva ljubezen.“ Novo dramo vprizore prvokrat v Nestobinovem gledališču v Moskvi in v Surinovem gledališču v Petrogradu, in to na dan petdesetletnice publikacije „Prve ljubezni.“

Naročil krsto in izvršil samoumor. Iz Berlina javljajo, da si je v Hettstadt neki 63letni rudar dal izdelati pri mizarju krsto ter se nato ustrelil v mrtvašnici, ker je bil obsojen zaradi razžaljenja časti v trimesečno ječo.

Svoje zdravje

V. Feller v Stubici, Elzin trg št. 264. (Hrvaško).

si ohrani! Slabosti in bolečine Vaš zapuste, Vaš zapuste, Vaše oči, živci, mišice, kite postanejo močne, Vaše spanje zdravo, počutili se boste zopet dobro, ako rabite pristni Fellerjev fluid z znamko „Elzafluid“. Dvanajstotica za poskušnjo 5 K pošt. presto. Proizvajatelj je lekarnah E.

Majhno dobroidoče trgovino

na deželi vzamem v najem. Ponudbe pod šifro „Bodočnost“ poste restante Rače. **XXXXXXXXXX**

Proda se

lepa nova hiša z 2 sobama in kuhinjo, 10 let davka prosta, četrte ure od Celja. Zraven je drvarnica in 500 kvadratmetrov vrta. Zadnja cena 7000 kron, izplača se 4000 kron, 3000 kron pa je v knjižnih. Ogled pri M. Črepinšek, Spodnja Hudinja, 65. 6-3

Služba knjigovodje

pri kake branilnici ali drugi zadrugi išče izveščana moč večletno prakso. Ponudbo na upravnništvo Straže. 2-2

Naročite Stražo!

Vage

za vagone, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.

Dr. Alojz Šlechta,

poprej sekundarij na deželni bolnišnici v Ljubljani, je imenovan za

distriktnega zdravnika v Sevnici.

Nastopi to službo dne 1. februarja t. l. in bo ordiniral vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne v hiši št. 15 v Sevnici.

NAŠIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznani najboljši pridatek za kavo „ZAGREBSKI pravi FRANK“ s kavnim mlinčkom, kot izvrstni domači izdelek. 52

Slovenska trgovina

J. N. Šoštarč, Maribor

samo Glavni trg števil. 9

priporoča p. n. občinstvu svoje veliko zalogo svakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

z modnim in manufakturnim blagom ter krojaškimi potrebščinami - - -

Postrežba točna in stroga solidna. :: :: ::

Poročam cenjenim občinstvu v Mariboru in okolici, da se dobi pri meni od danes naprej znano izvrstna moka

iz I. avstro-ogrškega avtomat. paromlina Peter Majdič v Celju.

Pričakujoč velikega obiska se udani priporoča

Alojz Šumenjak, irgovce špecerij. blagom
Maribor, Tegetthof. ul. 31.

Em. Kuvec v Žalcu kupi

hmelj

blago rudeče ali rumene barve po ceni K 120.— do K 140.—, srednje kakorvosti K 150.— do K 155.—, zelenkaste barve K 160.— do K 170.— debel ali malo šekast (šarčen) meterski cent. 3-2

Na debelo!

Na drobno!

Trgovina dalmatinskega vina.

V nobeni družini ne sme manjkati kupica dobrega vina. V zalogi izvrstno naravno staro vino, vsake vrste v treh kvaliteta, rudeče in belo vino, priporočljivo slabokrvnim in prehlajenim osebam, izvrstno namizno vino, izborni prosečan, ki se posebno bolnikom priporoča.

Za dokaz ponarejanja se plača 1000 K. Ta izborna vina so v zalogi samo pri

Angeli Cvitanic, Maribor

Färbergasse 2.

Za trgovce in gostilničarje znižane cene! 10-3

Lepe sveče iz čistega čebelnega voska za Svečnico priporoča visokočast. duhovščini

Jožef Dufek

svečar in medicar

Maribor, Viktringhofgasse.

Edina specijalna tvrdka za katoliška društva.

Društvene znake

v vseh izpeljavah in raznih cenah, kakor tudi častne znake, žeblice za zastave in podobe svetnikov v emailu. — Broše, obeske in častna darila izdeluje in pošilja v zmernih cenah graver

Stanislav Mrkwicka Dunaj VII.

Zieglergasse 67.

Zelodčni likér

je najboljšo krepčilo želodca!

Zelodčni likér „FLORIAN“ ne slabi in ne omami kakor razne opojne pijače, ampak daje moč in veselje do dela!

Ljudska kakovost

liter K 2.40.

Kabinetna kakovost

„ „ 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasloogasse števil. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela ::

53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Slovenci! Slovenke! Pridobivajte nove naročnike za našo „Stražo“.

Umetni zavod za slikanje na steklo
Maks Tušek : Ljubljana

Sv. Petra nasip števil. 7

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Načrte in proračune na razpolago.

Hotel Trabesinger v Celovcu : Velikováška cesta števil. 5

se priporoča

potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo po ceni.

Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje. — Za zabavo služi kegljišče, po zimi zakurjeno. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno v sredah zvečer. 188

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lastnik: Ivan Millonig.

Za ženitovanje, veselice in slične svečanosti

Vsak dan sveži pustni krapi.

se priporoča na rodna slaščičarna

Eman. Ilich, Maribor

Gornja Gosposka ulica števil. 38.

Za Svečnico :
se priporoča svečarna
A. Günther Slov. Gradec.
XXXXXXXXXXXX

Olje
za razne stroje oddaja tis-
karna sv. Cirila v Mariboru
100 kg po 25 K.

Velika zaloga
dobro snaženega
posteljnega perja
po vsaki ceni priporoča tvrka
Jožef Ulaga, Maribor
Tegethof. cesta 21.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Glavni zastopnik za Štajersko : Gospod Fran Pograjc, Maribor,
Fabriksgasse 21, blizu Nar. Doma.

155 sprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih po-
slopij, premičnin in pridelkov
proti požarni škodi;

2. zavarovanja zvonov proti po-
škodbi.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe
glavni zastopnik zavarovalnice ter postreže
na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica
sprejema zavarovanja pod tako u-
godnimi pogoji, da se lahko meri
z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverje-
nikov, se proti proviziji nastavljajo
spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavne vloženi ustanovni zaklad
jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

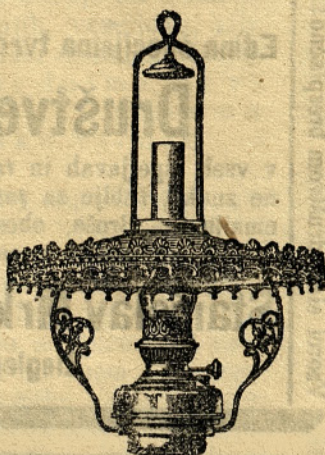
Edina štaj. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

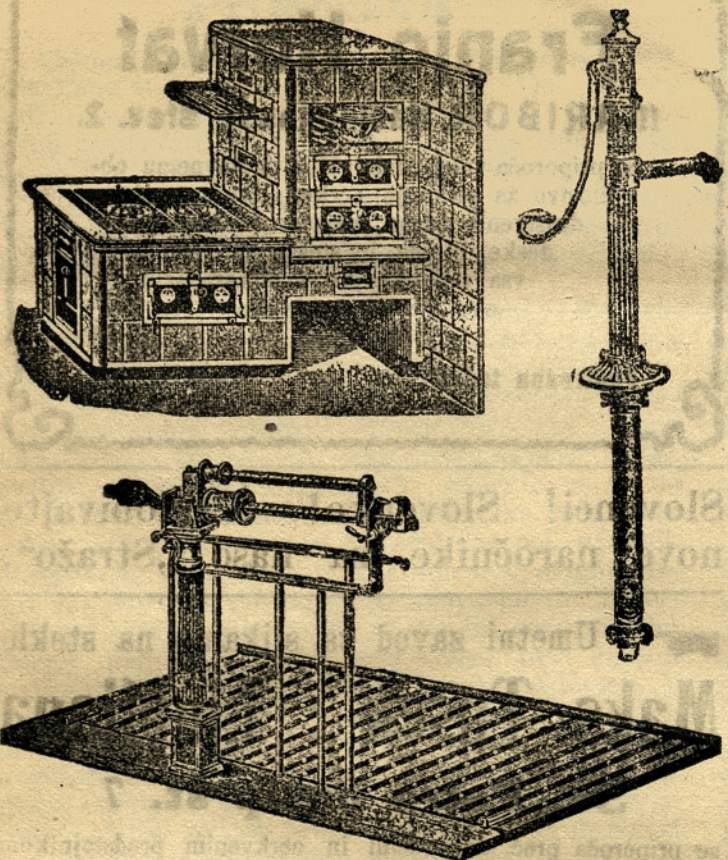
..... Najsolidnejša in točna postrežba.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje
Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in za-
sebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne,
kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tu-
di vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove
itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike,
gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov
iz studencev, vodnjakov s hidratičnimi vidri. Izde-
lujem vsake vrste tehnične, tudi premostne (Brücken-
wagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popra-
vilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa
v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno
in solidno, vse po zmernih cenah.

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Veletрго vina špecerijskega
blaga in deželnihi pridelkov
Anton Kolenc: Celje

Narodni dom in Graška cesta 22 v lastnih hišah.

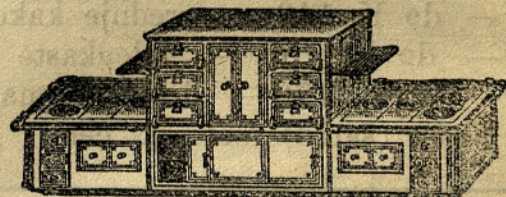
Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke
vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe
gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, konoplje
itd. ter sadje sveže in suho.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup ved-
no svežega špecerijskega blaga in deželnihi pridelkov, ker
jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih
cenah. — Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne
sveče, kadilo in olje za cerkve.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in solidno postrežbo
z vedno svežim blagom in najnižjih cenah. Nadalje premog
na cele vozove, debel K 2 1/2, droben po K 1-40 100 kg
na dom postavljen v Celju, drugam, po dogovoru. 148

Pismena naročila se z obratno pošto izvršé.
Predlva vsako množino se kupi kakor tudi solnate vréde.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa,
emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki
trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj-
„Originalni Ko oseeas štedilniki in manj vredni izdelki
na; se vréčajo. Ceniki zastoj.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
v dno po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obre-
stovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
poštne hranilne poročnice na razpolago (šek konto
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni
varnosti po 4 3/4%, na vknjižbo sploh po 5%, na
vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%, in na osebni
kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vre-
doostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih za-
vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-
vinitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica
brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne
in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenzai
praznike. — V uradnih urah se sprejema in iz-
plačuje denar.

Polasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12.
dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Ali ste obnovili naročnino?